

Jernbane-Bladet

Lavere omkostninger

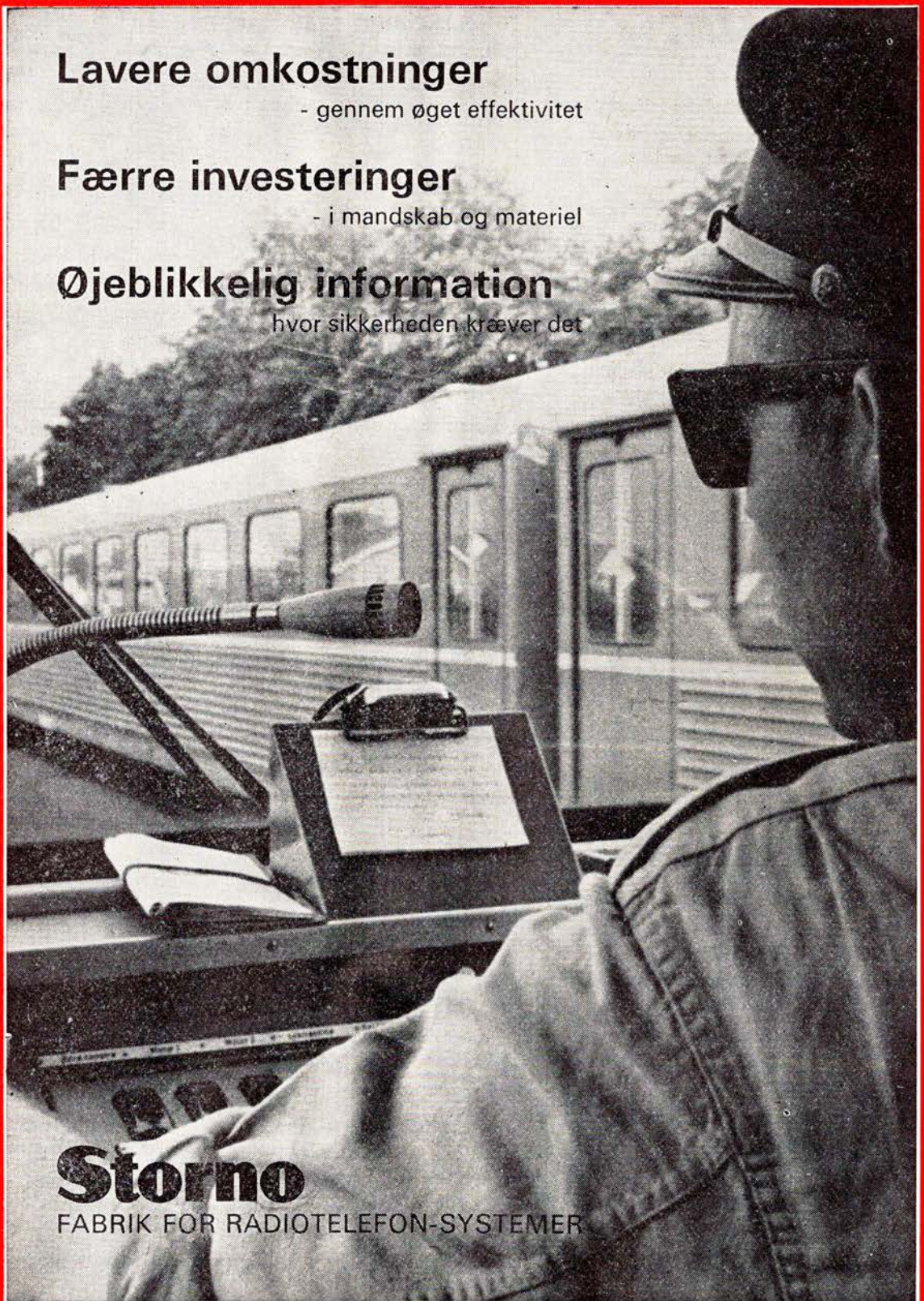
- gennem øget effektivitet

Færre investeringer

- i mandskab og materiel

Øjeblikkelig information

hvor sikkerheden kræver det

36. ÅRGANG

1

JANUAR 1979

Storno

FABRIK FOR RADIOTELEFON-SYSTEMER

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

Silkeborg

Bag den smukke buket

Hostrupgade 24. Silkeborg . tlf. 82 28 40

Altid friske blomster og planter
Stort udvalg I gaveartikler i kobber og
messing

Tørrede blomster - Keramik - Lys -
Kranse - Kistepyntning
Spec.:
Brudebuketter og borddekorationer

Hvor godtfolk er - kommer godtfolk til

Bodega »LYSPUNKTET«

Frederiksberggade 4 - Silkeborg
Telefon 82 05 91

Kom ind og slap af over et lille glas -
vi hygger om Dem
HVOR VENNER MØDES

Vær velklædt til hverdag og fest - gå i

Vestergade 27 . Silkeborg . tlf. 82 55 88

Habitter - Skjorter - Strikvarer -
Fritidstøj - Sportstøj
Kig ind og se vort store udvalg

Vore damer går i

SALON MADAME

Frederiksberggade 1 - Silkeborg
Telefon (06) 82 31 57

Alt indenfor moderne hårpleje
Spec.: Moderne klippeteknik
På gensyn i SALON MADAME

SILKEBORG SPAREKASSE

Tlf. (06) 82 52 66 . Postgiro 3 00 78 63

Mandag, tirsdag, onsdag 9.30-16.00
Torsdag 9.30-17.00
Fredag 9.30-18.00

BYENS SMØRREBRØD OG GRILL BAR

Lyngbygade 19 . Silkeborg . tlf. 82 42 27

Alt i lækkert grill - altid frisksmurt
smørrebrød til hverdag og fest
Spis det her eller tag det med hjem

Kom og put dig under dynen i

JØRGEN'S SENGEUDSTYR

Nygade 32 . Silkeborg . tlf. 81 36 77

Køb bedre udstyr billigere
PÅ GENSYN!

Horsens

Kør ind til

GULF SPAR TANK

Sønderbrogade 54 . Horsens
Tlf. (05) 62 20 30
Benzin - Olie

Døgnåben - spar penge - tank selv
Husk vor velassorterede kiosk

Etatens folk handler hos

H. P. TØJ

Allégade 43 . Horsens . (05) 62 30 00

Arbejdstøj - Cowboytøj - Herretøj
Kig ind og få en tøjsnak

Med venlig hilsen ERIK JACOBSEN

Skanderborg

Hvor man spiser godt i Skanderborg

HØJVANGENS CAFETERIA

Poul la Coursvej 27 - Tlf. 52 28 62

Hver dag en veltillavet dagens middag
Kyllinger m/ pommes frites
Frikadeller m/ kartoffelsalat
Uspec. smørrebrød

Husk: vi har altid lækker hjemmeb.
kringle og boller

På gensyn! ELLEN og MERETE

Vi handler i

HØJVANGENS KIOSK

Poul la Coursvej 27 . Skanderborg
tlf. (06) 52 29 25

Alt i dag- og ugeblade - tobaksvarer -
kolonial - sodavand - konfektur -
skærekager - småkager.

Hvad De ikke ser i forretningen
skaffer vi gerne

Med venlig hilsen INGER ANDERSEN

Vær god ved Deres fødder - gå til

EXAM. FODSPECIALIST

MARY MATTILA - Banegårdsvej 26
Skanderborg - tlf. 52 28 64

Åben mandag-fredag kl. 9-17

NB: Fortsættelsessygekassen
»Danmark« yder refusion

Bag den gode smag

KORSVEJENS BAGERI

Møllegade 115 . Skanderborg . 52 02 93

Altid lækkert brød og kager
Prøv vor lækre fødselsdagskringle
Åben tirsdag-fredag 6.30-17.30
lørdag-søndag 6.30-13.00

Køb kød hos den rigtige slagter

SUPER SLAGTEREN

Mindets Slagterforretning

Mindet 1 . Skanderborg . tlf. 52 06 83

Kød - flæsk - altid velhængt oksekød -
hestekød - hjemmel. pålæg - sild -
salater - Kig efter vores ugetilbud

På gensyn! SUPER SLAGTEREN

Jernbane-Bladet

Ekspedition:
Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:
Overtrafikassistent Tom Lauritsen
Rødby Færge (ansvarshavende)
Bopæl: Søværnet 26, 4930 Maribo

Abonnement
36,00 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på postgiro 1 06 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

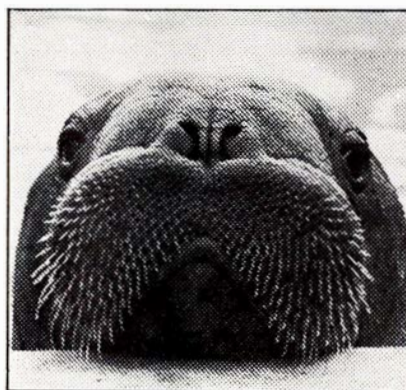
Medlem af
Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

Tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri . Herfølge

JANUAR 1979

Januar causeri	5
Månedens emner	6
Vi har modtaget	6
Tilbud til læserne	7
Månedens foto	7
Lidt om jernbaner i USA efteråret 1977	8
Erindres det	10
Privatbanenyt	11
Kongeoverfarten, 2. del	12
Landet rundt	16
En lille solstrålefortælling	17
Nyt fra udenlandske baner	17
Fra klubberne	19
Dødsfald	19
Mødested	21
Boghjørnet	21
Humørspalten	22

Det gælder om at holde hovedet oven vande

Når det drejer sig om hjemmets økonomi, kan man glæde sig over Handelsbankens Familiekonto, for gennem den ordnes familiens faste betalinger – og det sker til tiden, uden ulejlighed for Dem.

Tal Familiekonto med Handelsbanken

HANDELSBANKEN
altid med i billedet

DSB kiosker

er selvfølgelig det sted,
hvor De køber:

TOBAK
CHOKOLADE
DAGBLADE
UGEBLADE
MÅNEDSBLADE
BILLIGBØGER
PAPIRVARER
TOILETARTIKLER
FILM
m. m.

Århus

Vær smart klædt på i tøj fra

BUTIK »LILLIAN«

Gl. Munkegade 2 . Århus . tlf. 12 39 39

Børnetøj str. 0-16 år - og til voksne har vi håndtrykte kjoler og busseronner - Har De specielle ønsker klarer vi også det - vi syr gerne efter individuelle ønsker - kig ind og få en tøjsnak

Vi har det hele

»KVIK« KIOSKEN

Vestre Ringgade 170 . Århus

Telefon 12 61 72

Aviser - Dag- og ugeblade - Skriveartikler - Brød - Konfekturer - Øl - Vand m.m. - Husk vor lækre dessert-is
Åben fra kl. 6 til 21

Aboulevarden 51 - 8000 Aarhus C
Tlf. 06 - 12 63 68

Fotohandel - Portrætatelier
Atelier for reklamefoto

Vi handler i

BLOMSTERKÆLDEREN

Knudrisgade 39 . Århus . Tlf. 13 55 25

Alt i årstidens friske blomster og planter - Bestillinger modtages på kranse - bærebuketter - dekorationer

HJORTE MATERIALHANDEL

v/ Søren Ostenfeldt

Frederikshallé 102 . Århus . (06) 13 59 50

Deres Matas-forhandler

Sygepleje - barnepleje - parfumeri
kemikalier - artikler til øl- og
vinfremstilling

Charlottehøj Frugt og Blomster

Hammershusvej 39 . Århus . 16 86 08

Alt i årstidens friske frugter og grøntsager - planter og blomster
- kun én kvalitet - den bedste -

Se godt - se godt ud
i MODERNE BRILLER fra...

JØRN FILTENBORG OPTIK

Optometrist - Specialoptiker

Banegårdsplads 16 (ved SAS) . Århus

Telefon 13 77 22

BLOMSTER OG IDE

Grønnegade 41 . Århus . tlf. 19 02 52

Mange spændende planter - alt i
årstidens friske blomster
kranse - bærebuketter - dekorationer

ORCHIDE'EN

v/ Anna Lise Vester

Vesterbrogade 16

Århus C

Tlf. (06) 12 36 94

Kranse - Buketter - Dekorationer
sendes overalt

NB: Søndag åben 9-12

Er De i tvivl - så gå i

KØKKENHJØRNET

Vester Allé 20 . Århus. Tlf. (06) 19 96 55

Køleskabe - komfurer - vaskemaskiner
Lad fagmanden hjælpe Dem med råd
og vejledning. Mange forskellige muligheder uden forbindende. Husk: Atlas køkken har alle variationsmuligheder - og så er det dansk.

Køkkenhjørnet borger for kvaliteten

Bag den gode smag

»CORNER« BAGERIET

Max Müllersgade 2 B . Århus

Tlf. 12 14 68

Altid frisk og lækker brød og kager

Smarte og modebevidste piger går i

»ALTA« MODA

Sct. Pouls Kirkeplads 19 . Århus

Tlf. 19 90 64

Eneforhandling af de kendte mærker
Marlys-Luiza - Vogue
Fordelagtige priser p.g.a. egen import.

På gensyn i »Alta« moda
ELLEN og ANNE WORMSTRUP

Lad også dette blive jeres fristed

»CIRKUS« KROEN

Skovvejen 23 . Århus . tlf. 12 73 91

Kom ind og slap a' - og hyg jer i gode
venners lag - På gensyn!
BODIL og BENT

Midt i byens hjerte ligger

RESTAURANT SVALEREDEN

Rosengade 12 . Århus . (06) 19 95 05

- hvor etatens og andet godtfolk mødes
i vor hyggelige bodega. Husk vi er
morgenfriske - åben kl. 5 morgen til 2
nat. På gensyn! - Inger og Jimml Lawal

For de lækkersultne ...

SCANDIA GRILL

Europaplads 8 (overfor Hotel Atlantic)

Århus - Tlf. (06) 13 86 80

Alt i lækker grill - pølser - hot dogs -
Det er os med de store kyllinger
Åben fra 11 formiddag til kl. 5 morgen
Søndag fra kl. 11 til kl. 02.00 nat

»LE CAULOIS«

PANDEKAGEHUSET

Ny Banegårdsgade 47 - Århus

Tlf. (06) 13 02 94

Nyd vores morgencomplet - lækre
pandekager eller grillretter
Åben hver dag kl. 8.00-24.00
Lørdag og søndag fra kl. 17.00-24.00

H. C. ANDERSEN

AUTOOPRETNING

Jægergårdsgade 152 . 8000 Århus C.

Telefon (06) 19 76 46

Forsikringskader - Pladearbejde
Personlig betjening - Hurtig levering

Januar causeri

FARVEL 1978 – OG VELKOMMEN 1979

DER er tradition for, at man på denne årstid standser op et øjeblik og ser tilbage på det år, som nu er udrundet. Samtidig kan man ikke lade være med at lade blikket glide fremad og prøve på at se, om der ikke et eller andet sted forude skulle være nogle lyspunkter, man kan stile imod.

Således også i år.

Og da vi – heldigvis – ikke hører til den kategori mennesker, der maler en vis mand på væggen, men prøver at efterleve strofen »tæl kun de lyse timer«, ja, så kan vi ved at skue tilbage på det forløbne år finde nogle positive ting, der er værd at fremhæve. Set ud fra et samfundsmæssigt synspunkt som helhed kan der fremhæves mange – for mange – negative ting, der ikke var, som de burde være, men tager man de smalle briller på og kun retter blikket mod transportsektoren, specielt jernbanen, så er der ikke så få ting, der fortjener at blive fremhævet.

– 1978 var året, hvor der rigtig kom gang i dannelsen af de amtskommunale trafikselskaber. Endnu er arbejdet ikke resulteret i, at hele landet er involveret i sådanne selskaber, men der synes at være chancer for, at vi inden længe har de færdige resultater, og dermed – forhåbentlig – et godt og effektivt kollektivt transportsystem, hvor alle borgere for en rimelig pris kan blive transporteret efter den enkeltes behov.

– 1978 var året, hvor DSB modtog de sidste MZ-lokomotiver, og »bestanden« af denne type lokomotiver er nu oppe på 61 enheder.

– 1978 var også det år, hvor de sidste elektriske mellemvogne til den køben-

havnske S-bane leveredes litra MU/FU. Af sådanne tovognstog haves nu 65.

– 1978 toges de sidste brune S-tog ud af driften, og S-banedriften køres nu udelukkende af materiel, der er bygget indenfor de sidste 12 år.

– 1978 leveredes de første nye regionalmotortog af litra MR. Disse tog, der afløser de aldersstegne MO-vogne, er allerede blevet indsat på adskillige sidebaner og hovedbaner, og de er alle steder blevet godt modtaget af publikum.

– 1978 fik et stort antal privatbaner bevilget moderniseringslån, og omfattende moderniseringsarbejder er allerede igangsat. Landets privatbaner, ialt, er derfor nået endnu et skridt nærmere målet, nemlig at blive tidsvarende led i landets kollektive transportsystem.

– 1978 fortsattes med igangværende stationsbyggerier forskellige steder i landet, bl.a. i Herning og Frederikshavn.

– 1978 afgav DSB ordrer på tre nye jernbanefærger til Storebælt. De to bygges af Nakskov Skibsværft og den sidste af Helsingør Værft. Færgerne skal leveres i 1980 og 1981.

– 1978 afgav DSB ordre på to femvogns protolyntog, som efter omfattende prøvekørsler skal danne grundlag for den ny generation lyntog.

Landets arbejdsløshed synes ikke for øjeblikket at have forbedret sig, og dannelsen af den nye regering i sommer har tilsyneladende ikke medført de store radikale ændringer i landets stilling. En ting skal dog i den forbindelse nævnes her, nemlig udsættelsen af prestigeprojektet »Storebæltbroen«

på ubestemt tid. Ganske vist kostede det ministertaburetten for tidl. trafikminister Kjeld Olesen, men det var det værd.

Og hvorledes ser så 1979 ud?

Samfundsmæssigt er der ikke udsigt til ændringer, så for ikke at sværte humøret skal vi lade dette emne ligge, men trafikalt er der udsigt til ret omfattende ændringer.

– 1979 påregner DSB at få leveret de første nye regionale S-tog. Scandia-Randers A/S bygger fire prototog, og byggeriet er allerede ved at være tilendebragt for det første togs vedkommende.

– 1979 modtager DSB de sidste MR-tog, og fra sommerkøreplanen skal de alle indsættes i driften.

– 1979 åbnes Århus Nærbane, noget der længe har været set hen til.

– 1979 åbnes S-baneforlængelsen til Solrød Strand, og målet, Køge er et skridt nærmere.

– 1979 indvies nye stationer i Herning og Frederikshavn. Skanderborg stationsombygning vil blive fortsat.

– 1979 påregnes en ny godsterminal af midlertidig karakter åbnet på Avedøre Holme.

– 1979 igangsættes trafikken i et antal amter i amtskommunalt regi, idet der derved bliver bedre styring af trafikken og mere publikumsvenligt takstsystem.

Ovenstående var kun nogle spredte udpluk af de ændringer i den trafikale sektor, der kan forventes at ske i det nye år, men som det kan ses, er der en livlig aktivitet på disse fronter. Om de tilsigtede resultater nås, vil kun tiden kunne vise. Og endnu engang må man vist i amterne erkende, at man

ved dannelsen af de amtskommunale trafiksselskaber godt kunne have brugt nogle af de privatbaner, man var så hurtige til at slagte i 1960erne, hvor man i endnu højere grad end nu dyrkede bilen som den afgud, der i al evighed skulle herske i den danske trafik. Man ser blot, hvilke voldsomme protester, der rejser sig, når DSB bebuder stationsnedlæggelser rundt omkring i landet. For 10-15 år siden var der næppe nogle af de, der »sad på flæsket«, der gad protestere mod sådanne nedlæggelser. Men der er nu kommet andre »boller på suppen«. Erare humanum est!

Det er menneskeligt at fejle!
Men kostbart!
Vi tager derfor 1979, som det kommer. Efter i mange år at have fulgt udviklingen i det danske trafikmønster skal der meget til at overraske én i dag. Ofte er man jo tilbøjelig til at resignere, og desværre har der for ofte været lejlighed dertil.
Men – for at gentage, hvad vi sagde sidste år: »– når så meget andet forgår, banen endnu består!«
Forhåbentlig!
GODT NYTÅR TIL ALLE VORE
LÆSERE !!

–tl–

Månedens emner ...

Århus Nærbane

I DSB-Bladet nr. 9/1978 findes en ret detaljeret redegørelse for nærbanens udbygning.

Som supplement til artiklen og til tidligere meddelelser her i bladet skal det nævnes, at Århus Østbanegård nedlægges som betjent station til foråret 1979. Der er i øjeblikket ingen planer for stationsbygningens fremtidige anvendelse. Stationsbygningen i Hjortshøj var tidligere forudsat nedrevet, men nu har Århus Kommune planer om at indrette bibliotek i bygningen.

OLJ

Udbygning af Nærbane Århus

I regionplanen for Århus Amt indgår planer om en udbygning af nærbanen med en helt ny bane fra et punkt på nærbanen nord for Århus til et punkt på Århus—Randers banen mellem Mundelstrup og Søften.

Planerne om en sådan bane er i øvrigt ikke ny. Allerede i de allerførste planer til den nuværende banegård i Århus overvejede man at bygge den nye banegård som gennemkørselsstation ved at lade togene køre gennem stationen og fortsætte på en højbane over Århus Havn, lade banen fortsætte et stykke ud ad Grenåbanen og derfra lade den dreje mod Århus—Randers banen og tilslutte sig denne i Mundelstrup. Disse planer stammer fra omkring 1920. Den omtrent samtidig projekterede »Århus—Randers Elektriske Jernbane« skulle have nogenlunde samme linieføring.

Lovgrundlaget for banens bygning blev bragt i orden, men banen blev som bekendt aldrig bygget.

OLJ

Protest fra Hinnerup

Hinnerup Kommune har nu også meldt sig blandt kommunerne, der protesterer over nedlæggelsen af et lokalt standsningssted. Fra Hinnerup Kommunes side har man udtalt, at man finder fremgangsmåden mærkelig. Da stationen skulle nedrykkes til trinbræt, havde DSB indkaldt kommunen til møde om sagen, og kommunen havde accepteret ud fra den betragtning, at det samme antal tog ville standse ved stationen, uanset om man havde en betjent station eller et trinbræt. Den langt vigtigere beslutning om helt at nedlægge standsningsstedet er taget uden at orientere kommunen. DSB har kun indhentet accept fra Århus Amt.

OLJ

Jernbanen Snoghøj-Tårup

I DSBs Femårsplan indgår et projekt til en jernbane fra Snoghøj ved Lillebæltsbroen til Tårup. Jernbanen, der skal stå færdig i 1984, vil gøre det muligt at køre direkte fra Fyn mod syd og vest uden rembroussement i Fredericia.

Oprindeligt var det tanken kun at benytte banen til godstog, men nu sysler DSB med planer om også at lade passagertog befare banen. Vejle Amtsråd har allerede på nuværende tidspunkt protesteret mod sådanne planer, der kan forringe passagertogbetjeningen af Fredericia station.

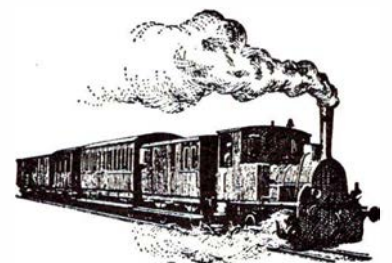
OLJ

VI HAR MODTAGET

Kriminelt hærværk på jernbanehistorisk materiel

De to motorvogne SNNB M 4 og M 5, der er hensat i Gedser, har været udsat for hærværk, og følgende dele er blevet stjålet:

Lamper, alle M4
Bagagenet, 2 stk., M4
Ventilatorer, alle, M4 og M5
Sæder, 2 stk., M4
Skilte, M4 og M5
Dørhåndtag, indvendige døre, alle, M4 og M5
Billeder på vægge, M4
Hylde for fragtbreve og lignende, M4
Alle betjeningshåndtag ved førerplads, M4 og M5
Messingplade under gashåndtag, M4 og M5
Samtlige viserinstrumenter, bortset fra et par stykker, vi selv har fjernet for reparation
Vinduesvisker, M4
Hane for benzintank i motorrum, M4
Dynamo, M4
Håndtag og beslag for yderdøre
Navnet TRIANGEL på køler, M4
Messingpyramide på kølerdæksel, M4 og M5
Frontlygte, M5
Ventil for nødbremse
Aftapningsventil i trykluftbeholder
Sikkerhedsvenil i trykluftbeholder, M4 og M5
Kakkelovnslåge med karm
Benzindæksel
Det er forkasteligt, at værdifuldt, historisk jernbanemateriel skal behandles på denne måde, og kriminalpolitiet har da også overtaget sagen. Enhver, der måtte have kendskab til denne sag, bedes straks videregive sin viden til politiet eller til:
F. Hermind
Villa Højbo
Stationsvej, 4320 Lejre
eller
W. E. Dancker-Jensen
DSB Maskinafdelingen
Sølvgade 40, 1349 København K.

Tilbud til læserne

Rundt omkring i landet sker det, at jernbanefolk og andre med interesse for jernbanen rydder op i gemmerne. Der ved finder man ofte ældre bøger, tidsskrifter, billeder m.m. frem, som man ikke nænner at smide ud, men som man heller ikke mener længere at have behov for at gemme.

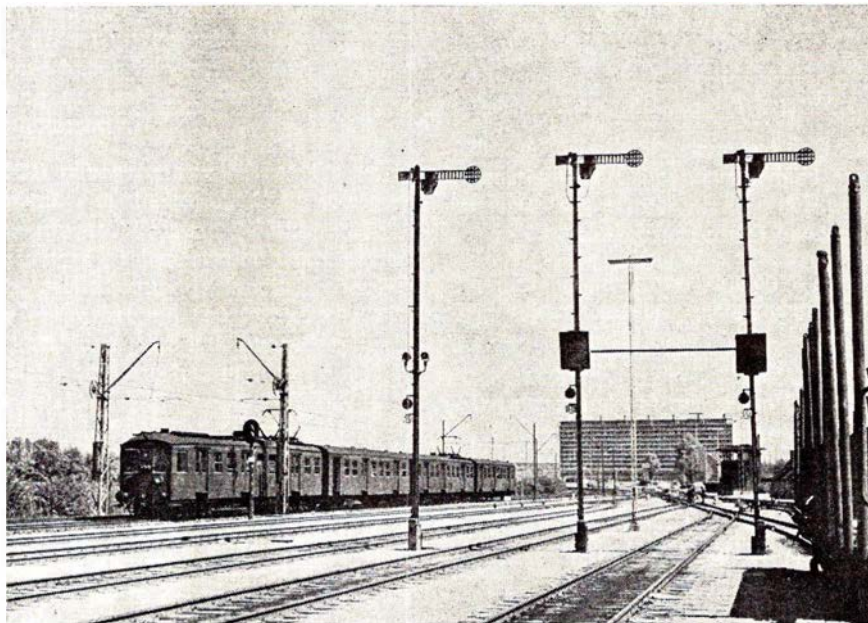
JERNBANE-BLADET har det sidste års tid haft fornøjelsen af at formidle kontakt mellem læsere, der har overkomplette sager, og læsere, der var interesserede i disse sager. Vi mener at vide, at vi er det eneste tidsskrift i landet, der har taget dette op, og vi vil gerne fortsætte dermed. Tanken om at lade det ske i annonceform i en rubrik, som mange af landets aviser har, fx. med titlen »Pulterkammermarked«, »Det lille marked« o.s.v., er indtil videre udskudt af administrative grunde. I stedet vil vi, så længe det ikke tager overhånd, fortsætte med at lave en lille notits om, hvad vore læsere med overkomplet materiale vil berige interesserede liebhavere med.

Denne gang kan vi — måske — dække de huller, samlere af DSBs blad »Vingehjulet« har i perioden fra 1960 til 1969. Vi er af en læser blevet anmodet om at omtale en stor samling enkeltnumre af »Vingehjulet«, som vedkommende har liggende. Hele årgange forekommer også. Blot må vi gøre opmærksom på, at bladens kvalitet er meget forskellige. De fleste blade er i udmærket kvalitet, mens andre lader en del tilbage at ønske. De sælges for en pris af kr. 2,00 pr. stk., og hvor der kan blive tale om blade af mindre god kvalitet, reduceres prisen efter den skønmæssige forringelse p.gra. kvaliteten.

Bladets redaktion formidler kontakt til sælger. Skriv et brev eller kort med de ønskede numre til redaktionen, og vi skal se, hvad vi kan gøre for at hjælpe.

Iøvrigt er vi stadig leveringsdygtige af ældre numre af JERNBANE-BLADET.

Månedens foto

Lersøen i 1934? Nej, den 9. maj 1974. Men det kunne lige så godt have været i 1934 (bortset fra »betonklodsen« i baggrunden).

Således forgår . . .

Jernbanen er i vore dage inde i så hastig udvikling, at vi hver eneste måned kunne finde et passende foto og bringe det under ovenstående overskrift. Hver dag kommer nyheder frem, og gamle veludtjente ting skubbes ud til højre.

Ovenstående foto viser flere ting, der hører fortiden til. Gamle armsignaler er snart sjældne, og de brune S-tog er allerede historie.

Billedet er taget i 1974 og viser et brunt S-tog passere »stationsbloksignalerne for udkørsel« i Lersøen.

B&T

Martinus Schmidt

Tandteknik

Mariendalsvej 12 C – København

Telefon (01) 86 08 80 – (01) 87 08 39

Overenskomst med kommunerne

BAT-KON ^{1/2}

– et begreb blandt fagfolk

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42

1553 KØBENHAVN V . TLF. (01) *11 18 19

Lidt om jernbaner i USA, efteråret 1977

Inden De evt. starter læsningen — læg mærke til, at der i overskriften står *lidt*.

Når ordet lidt er anvendt, er det principielt, fordi banenettet i USA er så stort, at en vægtig beskrivelse kræver et omfattende kendskab, og dette omfattende kendskab ligger ikke her til grund.

Men det er også, fordi forskellene mellem de bedste og de svageste banestrækninger er enorm. Fra de mest befærdede AMTRAK-strækninger til de elendigste godsbaner, gemt i græs og kaktus.

Når dette er sagt, må det også siges, hvad der ligger til grund for nærværende beskrivelse.

Det gør først og fremmest iagttagelser, opfanget under en ca. 12.000 km kørsel i store dele af USA, fra Wisconsin i øst til Californien i vest, fra Canada til Mexico.

Iagttagelser, der har været mulige dels på grund af »opsøgende« arbejder, dels på grund af, at mange stræk baner løber langs og klods op ad veje — det er stort set det almindelige, når bortses fra øst-USA.

Der ligger også nogle samtaler med stationschefer samt med en togleder.

På dette svage grundlag voves altså en form for status, en nedfældelse af indhøstede erfaringer. Og det er håbet, at læseren herigennem får et overfladisk, men troværdigt billede af dagens banedrift i USA. Med de foranstående begrænsninger, vel at mærke.

Generelt bærer banerne præg af at være i defensiven. AMTRAK-påvirkningen spores kun i ringe grad, og især imellem de store byer og på de lange stræk.

Mange strækninger er præget af forfald, en del er lukket og enten uden spor eller i stærkt miserabel tilstand.

En enkelt strækning i Midt-Montana benyttedes til hensættelse af rullende materiel. En guldgrube for veteranbanentusiaster.

En anden strækning — det var i det sydlige Californien/Arizona — var delvis bortskyllet under en storm med kolossale regnskyl fornylig, og der var megen tvivl om, hvorvidt denne strækning med broer o.s.v. ville blive retableret.

Tilsvneladende har man ikke søgt at sammenlægge de forskellige strækning-

er, forstået på den måde, at forskellige selskaber jævnligt har sideløbende strækninger (egne stationer i de samme byer, egne broer, egne tunneller, viadukter o.s.v.). Det kunne umiddelbart synes at være en løsning at istandsætte blot den ene linie.

Til gengæld blomstrer også i USA veteranbaneideerne. En lang række baner er i drift under veteranbaneregier.

Selve sporet på de lange stræk blev benyttet til godstogskørsel, mange steder i ikke ringe udstrækning. Sporet var — stort set — elendigt, det sås tydeligt under togpassage, vognene svajede — der er overalt tale om bogievogne — og uheld forekom meget ofte, om ikke det hørte til dagens orden, så til ugens — som en stationschef udtrykte sig.

Ikke mindre end 2 sådanne uheld blev observeret. Når der skete uheld, blev materiellet fjernet fra profilet, hvis dette ikke allerede var sket, sporet retableret, og togene kørte igen. Ved det ene uheld var det månedsgammelt materiel, der lå og rustede.

Et enkelt eksempel. På en stor øst-vestgående linie i det nordlige Minnesota lå sporet fra ca. år 1900 stort set urørt, 45 kg skinner, og hastigheden var over en 50 miles (80 km) lang strækning nedsat til 10 miles (16 km) i timen. Når togene passerede, syntes selv denne hastighed for stor!

Trækraften bestod af de kendte GM-lokomotiver, meget lig MX, MY, men med »snude« kun i den ene ende. Nogle lokomotiver var dog af anden og større udformning. Der anvendtes normalt fra 2 til 6 lokomotiver pr. tog, enkelte steder dog også 4 lokomotiver suppleret af 2 radiostyrede lokomotiver i midten af toget.

Et vognantal på 100—120 var ganske normalt, og reglerne for maksimalt vognantal var følgende:

Der var *ikke* fastsat noget maksimalt vognantal på de enkelte tog, men der fandtes en kritisk »luftbremsegrænse« ved ca. 130 vogne.

De nyeste vognmodeller lastede op til 100 tons.

Godstog med flere sammenkoblede loko.

Væltede vogne efter uheld.

Vognmateriellet var præget af dels et meget stort antal specialvogne (kul, fosfat o.l. massegodstyper) samt af, at deres bemaling i meget stor udstrækning viste dels banetilhør, dels private ejeres identitet, generelt var det et farvestrålende skue at se et godstog. Alle regnbuens farver.

Om banestrækningernes udstyr kun dette, at en del af disse var udstyret med moderne signalanlæg, udbygget til automatisk signalgivning. Krydsningsstationer havde spor af — ofte — op til 2 miles (3,2 km) længde. Ikke bygninger af nogen art, blot de 2 spor.

Stationerne var enten ubetjent eller i mange tilfælde delbetjent. En stationschef kunne f.eks. have 5—6 stationer at passe. 2 timer på én, i bil til den næste. 2 timer dér o.s.v. Altså mobile chefer.

Private sidespor eksisterede i ret stort omfang, selv på de mindre stationer — eller depoter, som de kaldes i USA.

— — —
Vel, det er springende og kortfattet, men der er søgt givet et overblik, et sandfærdigt, men subjektivt overblik, og dette sidste bedes altså taget i betragtning ved læsningen.

S. A. Guldvang.

HER GØR VI HOLDT

Undgå besværet — lad os afholde
Deres fester ...

KYSTKROEN AJSTRUP STRAND

Telefon (06) 93 14 35 — (06) 52 02 90

Her er maden i topklasse og kaffen
frisklavet — Lad os arrangere Deres
udflugter, firmafester og lign.

Med venlig hilsen

AASE og SVEND SCHOU

(nyt værtspar)

Ring og få et godt tilbud!

Læg kursen Nord/Nordøst —
så klarer vi resten for Dem

RESTAURANT EGÅ MARINA

Drejer det sig om forretnings-, firma-
og familiefrokoster — ring og bestil
bord på telefon (06) 22 55 61

Egå Havvej . 8250 Egå

Stedet hvor man holder Ind —
når man kører ud

RESTAURANT »LANDLYST«

Sundstrup . Skals . tlf. (06) 69 71 52

Altid veltillavet mad og kaffe
Cafeteria — restaurant — ugentlig dans
juni—juli og august dans hver aften
Selskaber modtages Indtil 30 pers.

Ring og hør. — Med venlig hilsen
Birtha og Thorsten Laursen

Hvor maden er i topklasse

HOTEL KNABERHUS

Ålestrup . Tlf. (08) 64 14 66

Lad os arrangere Deres fester til
enhver lejlighed.

Stedet, hvor man kommer Igen

- SMØRING
- HJULAFBALANCERING
- DÆK & SLANGER
- AKKUMULATORER
- OPLADNING
- BREMSER
- TÆNDING
- UDSØDNING
- BP CAMPING-GAS

SERVICE ASSERBO

Levy og Karen Nielsen . Asserbo . Liseleje
TELEFON (03) 34 74 16

Smart tøj til store
piger — str. 42—56

Borgergade 11 . Århus
Tlf. 19 74 77

Randers

Top
Kvalitet
Og
Betjening!

Rådhusstræde 6 . 8900 Randers

Stedet for moderne hårpleje

SALON »VSTERLED«

Vilhelm Thomsensplads 1 . Randers

Tlf. 42 34 41

Moderne klippeteknik

Spec.: Den nye Envolia permanent

På gensyn!

SALON VSTERLED

Kør ind til

CHEVRON

Viborgvej 46 . Randers . Tlf. 42 64 75

Benzin - Olie - Smøring - Autotilbehør

Alt i autoreparationer udføres

Husk vor kiosk med alt i blade -

aviser - kaffe - tobak - chokolade

Åben hver dag kl. 7-20, søndag 8-20

Mogensen & Rasmussens efft.

SMEDE . VVS OG BLIKKNESLAGERE

v/ C. Andersen og B. Stoffregen

Thorsgade 24 . 8900 Randers

Telefon (06) 42 49 42

Skønhed, De ikke aner
findes langs private baner

ERINDRES DET . . .

For 50 år siden . . . januar 1929

Om morgenen den 14. ds. skete i tæt snefog et rangeruheld på Helsingør st., idet S-maskinen, der skulle fremføre natekspressen fra Stockholm, i et spor-skifte tørnede ind i siden på en F-maskine. Begge loko blev så infiltreret i hinanden, at de ikke kunne flyttes. Ved uheldet blev eksprestogets vogne spærret inde. Så man måtte vække de rejsende i sovevognene og bede dem og togets øvrige rejsende benytte det ordnede tog mod København.

På Rødby st. skete samme dag et uheld, der let kunne have fået alvorlige følger, da en pakvogn blev sat i drift af stormen og med stor fart løb ud fra stationen. Et motortog, der var under indkørsel i samme spor, blev påkørt, men dets fører havde set den modkørende vogn. Han fik bremsset sit tog og begyndte at køre tilbage, hvilket tog farten af sammenstødet. Motorvognen fik knust nogle ruder, men ingen kom noget til.

Natten mellem den 14. og 15. ds. gav en voldsom snestorm over hele Sjælland. Fra alle landets st. meldtes om store vanskeligheder med sneen og fastkørte tog. På Frederikssundsbanen blokerede et godstog ved Ølstykke hele banen. Motortogene mellem København og Ballerup måtte indstilles, men da man satte O- og G-maskiner for togene, gik det nogenlunde. 14 lokaltog mellem Holte og Klampenborg måtte indstilles. Gribskov og Frederiksværkbanen har ligeledes måtte indstille motordriften, men da begge baner råder over flere damploko, er toggangen foreløbig blevet gennemført med forsinkelser.

Men ved morgengry den 16. ds. var så godt som al jernbane- og vejtrafik på Sjælland indstillet. Kun på Nord- og Kystbanen kom enkelte tog igennem, men lokopersonalet oplyste, at visse steder var snedriverne fra 2 til 4 meter høje. Ved Ølstykke har 50 rejsende sidet i togene i over 12 timer. Ved Hedehusene sidder toget fra Masnedsund i driverne. Kalundborgtoget er kørt fast ved Knabstrup. Slangerupbanens 4 togmaskiner er alle fastkørte på strækningen mellem København L. og Slangerup. Banens ledelse overvejer at lade banens 2 rangermaskiner af typen »gl. litra P« forsøge at nå ud til det nærmest fastkørte tog, men opgav forsøget, da det blev meddelt, at sneen lå så højt, at

man ikke kunne se telefonledningerne langs banen. Så høje var driverne mange steder. Fra Græsted meddeles, at banens sneplov er kørt fast i en gennemgravning ca. 11 m fra stationen.

Der gik adskillige dage før toggangen atter blev normal på Sjælland.

Den 24. ds. har kommunerne langs Slangerupbanen overtaget aktiemajoriteten i banen, idet Landmandsbanken og Privatbanken har afhændet deres aktier til de interesserede kommuner. Der spørges nu, om vejen da er åbnet for en hurtig elektrificering af banen?

Køge—Ringstedbanens direktion har fået ministeriets tilladelse til at lukke Sneselev st., da kommunen ikke vil betale banens underskud.

For 25 år siden . . . januar 1954

Kontorchef P. E. N. Skov udnævnes til distriktschef i 2. distrikt, Århus

Bilbefordringen over Storebælt er steget med 256 pct. siden 1939.

DSB har købt 10.000 t amerikanske kul, hvorved man har sparet 200.000 kr., skønt fragten fra USA er dobbelt så dyr som fra England.

Tønder—Sdr. Løgum—Nibølbanen får om kort tid nedlagt driften, idet de tyske baner, der for tiden trafikerer hele strækningen, har meddelt DSB, at driften ikke er rentabel med persontog. Antallet af rejsende er steget kraftigt efter genoptagelsen af kørselen med persontog i 1951. Sporet trænger til fornyelse m.m. De tyske baner anbefaler, at man går over til rutebiltrafik.

I overskæringen ved Skævinge st. på Frederiksværkbanen påkørtes og knustes den 25. ds. en lastmotorvogn af et gennemkørende godstog med 35 vogne. Ved uheldet blev bilens fører dræbt på stedet

Da Frederiksværkbanens motortog kl. 8.40 den 27. ds. kørte til perron på Hille-rød st., svigtede togets bremsesystem således, at motorvognen med stor kraft kørte mod stoppebommen. De rejsende blev væltet om mellem hinanden, og glassplinter fra ruderne regnede ned over dem. 7 blev så alvorligt forskåret, at de måtte under lægebehandling. Ved nogle senere prøvekørsler med motorvognen, viste det sig, at bremserne atter fungerede normalt.

PRIVATBANENYTT

LOLLANDSBANEN har solgt Triangel-motorvogn LJ M 2 til Veteranbanen Bryrup—Vrads. Motorvognen købtes i 1967 fra den da nedlagte Horsens—Odder Jernbane, og Lollandsbanen har anvendt den som arbejdsvogn for baneafdelingen. Efter indkøbet af motortrolje LJ MT 1 er M 2 blevet overkomplet.

HFHJ og GDS fortsætter sporombygningsarbejderne. Således har HFHJ udskiftet ca. 7 km spor mellem Kregme og Skævinge. GDS har udskiftet sporet mellem Kagerup og Helsing. I alt skal GDS have udskiftet 10 km spor i 1979.

HTJ har som led i banens fjernstyringsanlægs udbygning ombygget Skellebjerg station til fjernstyret krydsningsstation. I 1978 monteredes elektriske sporskifter på stationen.

ØSTBANEN har indviet de moderniserede ekspeditionslokaler på Fakse Ladeplads station. Postvæsenet har bidraget med 80 pct. af moderniseringsomkostningerne.

LOLLANDSBANEN har overtaget rutebilstationen i Nykøbing Fl. efter det andelselskab, der hidtil har haft den. Rutebilstationen ligger på et af DSB ejede areal, og dette areal vil fortsat tilhøre DSB, men lejemålet er altså nu overgået til Lollandsbanen.

HHJ har nu solgt den tidligere administrationsbygning til Odder Kommune.

RØHJs tidligere jernbanestation i Ørn-høj ophører med at fungere som postekspedition med udgangen af januar 1979. Herefter nedrives bygningen for at give plads for en vejforlægning.

(OLJ)

LOLLANDSBANEN har nu indgivet ansøgning om en bevilling på 16 mio. kr. til anskaffelse af nyt passagermateriel. Der ønskes indkøbt 4 motorvogne, 2 styrevogne og 1 mellemvogn til supplerende af det nuværende Y-togs materiel. Senere håber banen at kunne opnå bevilling til anskaffelse af et nyt godstogslokomotiv.

HHGB påbegyndte sporfornyelse primo september med 4 km nyt 37 kg spor over strækningen Højstrup—Ålsgårde. Sporet lægges på bøgesveller i stenballast. Arbejdet afsluttedes medio december. Der er ansøgt om sporfornyelse i 1979 og 1980, hver på 8 km, hvorefter banen på det nærmeste har afsluttet sin sporfornyelse.

HHGB. Banens nye remisetilbygning er taget i brug medio december 1978. Den nye remise betyder, at banen nu kan huse alt rullende materiel. Hele den nye remise er på 450 kvm med ny inspektionsgrav på 50 m, varme og friskluftkonditioneringsanlæg samt aut. smøreliesystem incl. spildoliesystem. Hele herligheden koster omkring 1.7 mio. kr.. bevilget som modernisering

Spis frugt fra

VIRUM FRUGT

Geels Plads 28 . Tlf. (02) 85 25 20

Alt i årstidens friske frugter og grøntsager – blomster

Kun 1. kl.s varer

Maskinfabrikken

JØLEMO ApS

Vandtårnsvej 85 . 2860 Søborg

Lev. til DSB

Sjælland

Stedet for moderne hårpleje

SALON ANTOINETTE

Hovedgaden 19, 1. sal, (ovenover Handelsbanken) . Birkerød . (02) 81 13 23

Bliv en ny kvinde – kom ind og få en smart klipning – permanent med mandelolie, der styrker håret – kvaliteten er i toppen og priserne i bunden.

Lukket hver tirsdag

Spec.: moderne klippeteknik

Tag noget lækkert med hjem fra

CHERI CHOKOLADE

Hovedgaden 41 . Birkerød

Telefon (02) 81 05 85

Alt i chokolade og konfekturer
Husk vor lækre dessert-is

PS: Prøv vor egen hjemmelavede chokolade

Etatens folk handler hos

SLAGTERMESTER SLOTH

(Vasecentret)

Vasevej 76 . Bistrup . Tlf (02) 81 11 73

Kød – flæsk – velhængt oksekød – delikatesser med alt i hjemmelavede specialiteter – smørrebrød – platter – alt til det kolde bord – åben alle ugens dage – Køb det bedste – det gør vi

Vore funktionærer handler i

ALLERØD BLOMSTER

Rønne Allé 4 . Tlf. (03) 27 61 40

Grønne planter – afskårne blomster – kranse – dekorationer m.m.

Spec.: Brudebuketter – visitbuketter

Kun én kvalitet – den bedste

Ingen opgave er for stor for os, når det gælder Deres bil. – Vi er fagfolk – hurtige og reelle. – Kig ind og få en snak og et godt tilbud. – På gensyn!

I. S. AUTO

Kongevejen 137 . 3460 Birkerød

Indkørsel fra Kajerødvej

Telefon (02) 81 91 91

Kør ind til

ESSO SERVICENTER

Kongevejen 5 . Blivstrød . Tlf. (03) 27 37 68

Benzin – Olie – Smøring
Fuldautomatisk vaskemaskine

Alle reparationer udføres

Husk vor kiosk. På gensyn! BIRK HANSEN

Kongeoverfarten

Trelleborg-Sassnitz og andre Østersøjernbaneoverfarter til Skåne – 2. del

Af Matz Lonnedahl Risberg

Storfærgerne

Efter Anden Verdenskrig var det højst usikkert, hvorvidt Kongeruten fortsat ville kunne bestå. Der var planer fremme om at ændre Trelleborg—Travemünde Overfarten til en jernbanefærgerute, men dette var Deutsche Bundesbahn (DB) absolut ikke interesseret i, idet man fra vesttysk side havde engageret sig i Gedser—Grossenbrode Overfarten. Trafikken på Trelleborg—Sassnitz ruten øgedes da også, og det viste sig inden længe, at der var behov for indsættelsen af en ny færge. En sådan var allerede i begyndelsen af 1940erne blevet diskuteret, men uden at blive realiseret. Det overvejedes nu atter, og man spekulerede på, hvordan en sådan færge kunne udformes, så den også kunne anvendes på overfarten mellem Københavns Frihavn og Malmö. Problemet syntes at medføre for mange begrænsninger, så det opgav man. I 1957 byggedes det sydlige færgeleje i Trelleborg bredere, og det østre leje i Sassnitz byggedes også om, hvorved den første af Kongerutens stolte portaler forsvandt. De nye klapper udformedes femsporede, således at de tre midterste spor svarede til STARKEs spor, og det andet og fjerde svarede til KONUNG GUSTAF Vs og DROTTNING VICTORIAS spor. Dampfærgerne med de slanke skrog udfyldte dog ikke færgelejerne.

I Sassnitz opførtes en terminalbygning mellem færgelejerne med rampe for personbiler til øverste vogndæk i østre leje, og der blev truffet forberedelser for bygning af en rampe til det vestre leje i tilfælde af, at også dette leje ombyggedes. I terminalbygningen er landgang med pas- og toldkontrol m.m. Fra personbilrampen går en vejbro direkte op til byen, som ligger betydeligt højere end havnens terræn og færgestationen.

I Trelleborg byggede man en personbilrampe til det sydlige færgeleje. Her fortsatte man med at bruge den gamle som provisorium byggede terminal fra 1909.

En ny færge byggedes på »Helsingør Skibsværft & Maskinbyggeri A/S« og indsattes i trafikken i 1958. Den døbttes TRELLEBORG og blev SJs flagskib. Færgeren var Europas største jernbane-

Banegården Trelleborgs Nedre, senere Trelleborg Centralstation, siden 1970 lukket for passagertrafik. Foto: Trelleborgs Museum.

færge og Skandinaviens første firesporede. De fire spor passer til færgeklapperens første, andet, fjerde og femte spor. TRELLEBORG rangeredes ligesom dampfærgerne kun over agterenden, hvor den er udrustet med en hydraulisk vippeport. Færgeren er 137,7 meter lang, 18,8 meter bred og havde en bruttotonnage på 6.476 BRT. Maskineriet yder 8.500 HK og tillader en servicefart på 18 knob. Den nye færge er forsynet med KaMeWa-propeller med indstillelige skrueblade. De fire spor har en samlet effektiv sporelængde på ialt 403 meter. Over vogndækket findes agter et bildæk til 30 personbiler med indkørselsmuligheder i begge sider gennem porte, der kan åbnes indad. Såvel i Trelleborgs sydlige som i Sassnitzs østre leje foregik til- og frakørsel af personbiler i styrbords side. Muligheden for at køre til og fra færgeren i bagbords side er lavet, hvis Trelleborgs nordlige og Sassnitz' vestre leje skulle blive bygget om. TRELLEBORG måtte medtage 1.554 passagerer, et tal, der senere blev nedsat til 1.154, og den havde såvel 1. som 2. klasse. Som den første færge på Kon-

geruten er den forsynet med elevatorer til persontransport mellem de forskellige dæk. TRELLEBORG fik en moderne og velproportioneret udformning. Hele færgeren var hvidmalet, og i stævnen var den forsynet med et gult vingehjul. Skorstenen var også forsynet med et gult vingehjul, men på en blå, oval baggrundsplade. Skorstenen var iøvrigt flødefarvet og naturligvis i strømliniefacon. Senere fik den en sort kant med røgskærme.

Året efter, i 1959, indsatte Deutsche Reichsbahn, DR, deres første nybygning på ruten. Det var SASSNITZ, bygget på »VEB Schiffswerft Neptun« i Rostock. Den er omtrent af samme størrelse, 137,5 meter lang, 18,6 meter bred, en bruttotonnage på 6.164 BRT og med et maskineri, der yder 9.600 HK. Udformningen er samtidig moderne og klassisk smuk. Den har ligesom dampfærgerne to skorstene, der sidder bag hinanden, og ligesom på »Kongen« og »Dronningen« skyder overbygningens laveste dæk sig frem foran det overliggende med kommandobroen. Hvilestolene findes placeret i særlige med glas-

vægge adskilte rum i stedet for som på TRELLEBORG, hvor de er anbragt i samme lokale som andre faciliteter. Vinduerne er høje og smalle, og der er derfor mange af dem. Elevatorer findes ikke, til gengæld slipper passagererne for at stige ned på vogndækket fra passagervognenes sidedøre, idet der for enden af midtersporet er placeret en peron, som kan nås fra vognenes gavldøre. Perronen fører til en trappe med adgang til salonerne. Der er kun 2. klasse på færgen, og den må medføre 1.017 passagerer. Bildækket har plads til ca. 40 personbiler. SASSNITZs stævn er meget spids, et karakteristisk kendetegn for de østtyske færger. Dette medfører, at den samlede sporlængde kun er 380 meter.

DRs færger er ligesom SJs hvidmalede. I 1960'erne er skroget blevet malet grønt under fenderlisten. SASSNITZs to strømliniede skorstene er hvide med sorte toppe, sidstnævnte var oprindeligt blå. På begge sider prydes de af DRs mærke, de gule bogstaver »DR« i en blå cirkel, omkranset af en gul ring, fra hvilken der udgår tre gule streger, altså en form for stiliseret vinge. Oprindeligt var øverste streg sort og den mellemste rød, så det blev et tysk flag. Senere blev alle tre streger altså gule, det var, da DDR indførte det østtyske flag med hammer og passer, så det adskilte sig fra det vesttyske.

Byen Sassnitz blev købstad det år, hvor Kongeruten fyldte 50 år, altså i 1959. Byen fik derfor sit byvåben, et rødt-hvidt fyrtårn, fra hvilket gult lys udstråler, stående på en rød mole og med blå baggrund, placeret på SASSNITZ' og efterfølgende østtyske færgers stævn.

TRELLEBORG og SASSNITZ udførte som nye to dobbeltture i døgnet på ruten, fra 1962 udførte de tilsammen fem dobbeltture.

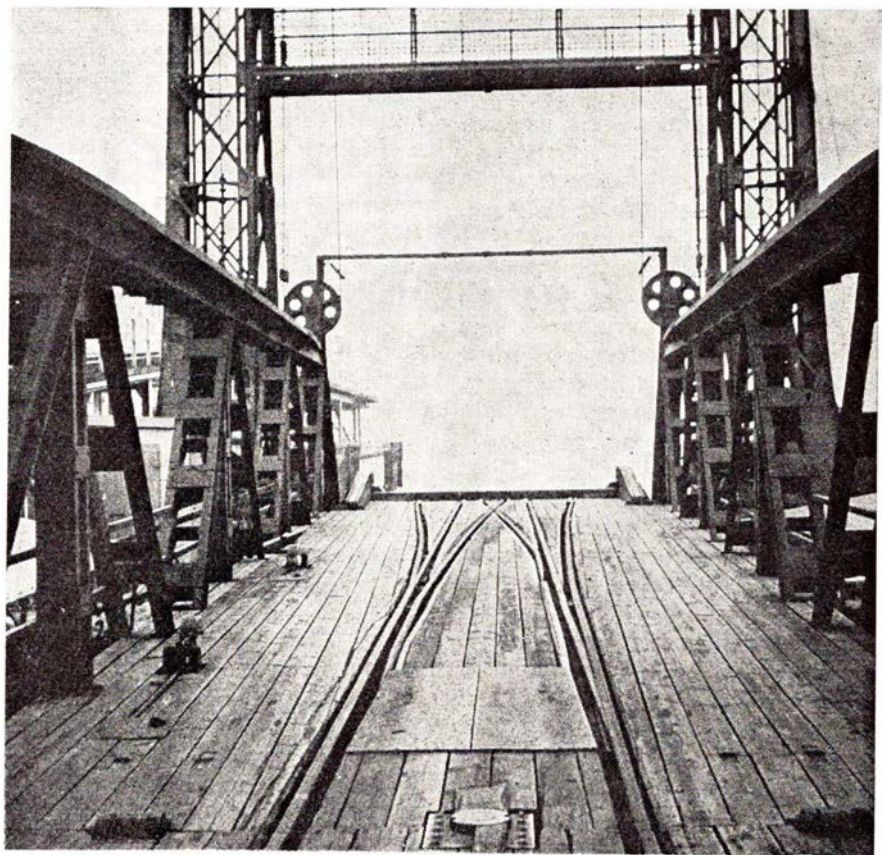
SASSNITZ var ikke DRs flagskib i mere end tre år, for i 1962 byggede »VEB Schiffswerft Neptun« i Rostock endnu en jernbanefærge til DR. På Gedser—Warnemünde Overfarten havde man indtil da klaret trafikken med gamle DANMARK, dampfærgen fra 1922. Nu ønskede DR at indsætte en jernbanefærge, og som sagt, så gjort. Den nye færge byggedes med tre spor, så den passede i Gedser's vestre leje, der var ombygget til »Storebæltsfacon«, idet dette leje benyttedes af Gedser—Grossenbrode færgerne DEUTSCHLAND, KONG FREDERIK IX og THEODOR HEUSS. Behovet for nye færger på Gedser—Warnemünde Overfarten var dog

ikke af samme størrelse som det behov, der var på Trelleborg—Sassnitz. Færgen byggedes derfor, så den kunne lægge til med forstavnen i Gedser og Warnemünde og med agterstavnen i Trelleborg og Sassnitz. Sidstnævnte steder anvender den færgeklappernes to yderste spor samt midtersporet. Når færgen sejler på Kongeruten, er den samlede sporlængde 326 meter, da »sommerfuglene« i agterenden ikke bruges på denne overfart, medføres der passagervogne, er sporlængden 321 meter, men så skal midtersporet lastes sidst og losses først. På Gedser—Warnemünde Overfarten er sporlængden 319 meter.

DRs nye flagskib blev døbt WARNE-MÜNDE, men fik Sassnitz som hjemsted. Den er 136,7 meter lang, 17,7 meter bred, er på 6141 BRT og må medføre 800 passagerer på Kongeruten, på Gedser-ruten 1500. Den har ikke specielt bildæk. Maskinerne yder ligesom SASSNITZ 9.600 HK, hvilket tillader en servicefart på ca. 18 knob. Af de to ret lave skorstene er den forreste kun attrap. WARNEMÜNDE trafikerede oprindeligt Kongeruten i vinterhalvåret og Gedser—Warnemünde Overfarten i sommerhalvåret. Den sejlede som passagerfærge, når TRELLEBORG eller SASSNITZ var på værftseftersyn.

Sveriges generaldirektør Upmark var ikke synderlig interesseret i Trelleborg—Travemünde Overfarten, men trafikminister Skoglund, der under et besøg i Trelleborg havde set den tyske TT-linies nye færge NILS HOLGERSSON, bygget 1962, på Trelleborg—Travemünde ruten, mente, at SJ burde engagere sig i helårstrafik til Travemünde. SJ aftalte derfor med det af Bonnierkoncernen ejede »Lion Ferry AB« i Halmstad, at man chartrede et søsterfartøj til »Lion Ferry«s PRINS BERTIL, et søsterfartøj, der skulle leveres i 1965 fra det tyske værft »Nobiskrug GmbH« i Rendsburg. Dette fartøj maledes derfor i SJs farver fra værftet, hvidt skrog, hvid overbygning, flødefarvet »skybar« med vingehjul på hver side og agtermastskorsten med sort top. Også i stævnen var der et gult vingehjul. Skroget blev senere malet grønt under fenderlisten.

Den nye færge, der døbttes GUSTAV VASA, var 110,7 meter lang og 17,6 meter bred. Bruttotonnagen er 3.801 BRT, og det maksimale passagerantal var 1.000. Bilkapaciteten er 130 personbiler eller 24 lastbiltog. På bildækket var der til- og frakørsel i hver sin ende. Mens »Kongen« og »Dronningen« anvendte jernbanefærgelejerne i Trelleborg, så byggedes nu et særligt bilfærgeleje til

Det nordlige dampfærgeleje i Trelleborg 1973.

Foto: Matz Lonnedahl Risberg.

GUSTAV VASA. Reservefærge på denne rute til Travemünde var dels TRELLEBORG, dels indsattes i to tilfælde »Lion Ferry«s PRINS BERTIL, hvor GUSTAV VASA måtte tages ud af drift. TRELLEBORGS agterende passede ikke til bilfærgeklappen i Travemündefærgelejet i Trelleborg, derfor måtte man lave en interimistisk ordning med sveler, som bilerne kunne køre på. Bilerne måtte desuden bakke ombord, da der ikke er mulighed for at køre gennem færgen.

GUSTAV VASA udførte på Trelleborg—Travemünde Overfarten én dobbelttur i døgnet.

I 1966 udskiftede SJ den gamle bugserbåd TRELLEBORG SJ med en tyve år yngre, der fik forgængerens navn overført. Den nye TRELLEBORG SJ havde sort skrog, brun overbygning samt flødefarvet skorsten med sort top. Efterhånden blev kommandobroen hvidmalet. Bruttotonnagen var 178 BRT, længden 28,2 meter og bredden 6,9 meter. Maskinerne udviklede ca. 500 HK, og det var også dampmaskiner.

Samme år — 1966 — leverede »Uddevallavarvet AB« SJs nye flagskib SKÅNE. Det var Europas største jernbærefærge, og den indgik i trafikken omkring nytåret 1966—67. Den er på 6.534 BRT, er 147,7 meter lang, 18,8 meter bred, samt udvikler 11.160 HK. De fire jernbanespor har en samlet længde på 467 meter, og der må medføres indtil 1.192 passagerer, fordelt på 1. og 2. klasse. Med SKÅNE indførtes for første gang et særligt lastbildæk. Af samme årsag var bilrampen i Trelleborg blevet forstærket og forlænget, ligesom færgelejet havde fået en lastbilklap længere ude på midterpilen. I Sassnitz byggedes en lang lastbilklap, der sænkes ned på skrå over færgens styrbords agterende. Denne færgeklap havde man en del problemer med i begyndelsen, hvilket bl.a. medførte, at man af og til måtte tage lastbiler med tilbage til Trelleborg, idet de ikke kunne komme fra færgen, når klappen svigtede. SKÅNE er midtskibs udrustet med lastbilporte i såvel bagbords som styrbords sider, idet det endnu ikke var afgjort, om Trellebords nordre færgeleje skulle ombygges til de store nye færger. SKÅNE er også forsynet med personbilporte i agterendens sider, så der er mulighed for klaptilslutning. På færgens bildæk er der plads til ca. 100 personbiler eller 12 lastbiltyer.

Lastbilportene i midten er delt, således at den øverste del kan klappes indad og op, mens den nederste del klappes

indad og ned. Personbilportene er i et stykke og klappes indad og op.

SKÅNE har som den eneste Sassnitzfærge »skybar«, der er firkantet og prydet med blå ovale mærker med vingehjul i guld. Udstødningen ledes ud gennem to rør på agtermasten, rør, der oprindeligt var vandrette, men som senere er bøjet skråt opad.

Passagerfærgeturene på Kongeruten blev fra nu af udført af SKÅNE og SASSNITZ. Reservefærger var TRELLEBORG, henholdsvis WARNEMÜNDE.

I marts 1967 forlod STARKE Kongeruten for at indvie den nye jernbærefærgerute mellem Stockholm (Värtan) og Nådendal i Finland.

På Travemünderuten klarede SJ ikke konkurrencen fra TT-linien, så fra og med 1967 begyndte GUSTAV VASA at sejle også til Malmö, altså Malmö—Trelleborg—Travemünde. SJs egen nybygning til denne rute leveredes ikke før maj 1968, et år for sent. Færgen byggedes af »Uddevallavarvet AB«. Da DROTTNING VICTORIA havde været den første færge, der sejlede mellem Trelleborg og Travemünde, døbttes den nye færge DROTTNINGEN, sin forgængers kælenavn. DROTTNINGEN er 115,7 meter lang, 18,8 meter bred og er på 5.625 BRT. Maskineffekten er 11.160 HK. Vogndækket er til gennemkørsel, så man ikke skal bakke ombord. Men selv om det er en bilfærge, er færgen også forsynet med jernbanespor, så den kunne afløse jernbærefærgerne. Der er tre spor med en samlet længde på 256 meter. Jernbanekøretøjer kan dog kun køres til og fra færgen over agterenden. Da færgen fortrinsvis skulle anvendes som ren bilfærge, er der kun et dæk til køretøjer. En stor del af færgens kapacitet var udnyttet til kahytter. Der måtte medføres 1.334 passagerer, og af disse kan 350 få køjepladser. Vogndækket er i modsætning til de øvrige færger helt lukket i agterenden.

DROTTNINGEN har to underlige sideskorstene, som er kantede og hver forsynet med fire sorte rør, der forlænger skorstenene. Oprindeligt var de to skorstene prydede med blå ovale metalstilte, på hvilke der var bevingede hjul i guld. Disse blev imidlertid fjernet, da færgen i 1970'erne bortchartredes til andre rederier.

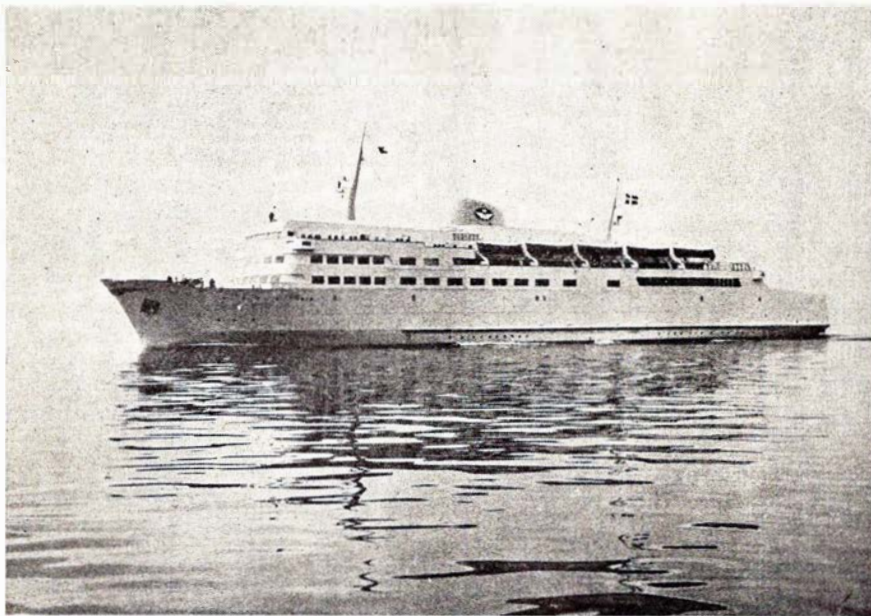
I sommeren 1968 trafikeredes ruten Malmö—Trelleborg—Travemünde af GUSTAV VASA og Trelleborg—Travemünde af DROTTNINGEN. Hver færge udførte en dobbelttur. I vinteren 1968—69 sejlede DROTTNINGEN også på ruten Trelleborg—Sassnitz som godsfærge,

og den nåede en dobbelttur på hver af de to ruter i døgnet. I foråret 1969 afløste den STARKE på Finlandsruten, men kom tilbage til Trelleborg i somrene 1969, 1970 og 1971, og den trafikerede så Travemünde-ruten i weekenden og Sassnitz-ruten på hverdage. Sidstnævnte rute besejledes med tre dobbeltture i døgnet. GUSTAV VASA ophørte i 1969 med besejlingen af Trelleborg og sejlede direkte mellem Malmö og Travemünde, iøvrigt i samsejlad med KRONPRINS CARL-GUSTAF, der var bygget i 1966 hos »Werft Nobiskrug GmbH« i Rendsburg. KRONPRINS CARL-GUSTAF er søsterfartøj til GUSTAV VASA, men bruttotonnagen udgør 4.020 BRT. Den såkaldte »skybar« manglede, i stedet forsynedes agtermastskorstenen med SJs ovale mærke i blå med vingehjul i guld, da SJ chartrede færgen fra Lion Ferry i 1969. Den havde indtil da været anvendt på ruterne Halmstad—Århus, Halmstad—København—Travemünde og Helsingborg—Travemünde.

DROTTNINGEN erstattedes på ruten til Finland af TRELLEBORG i somrene 1969, 1970 og 1971. Derefter blev den fast færge på Finlandsruten og kom ikke mere i trafik mellem Trelleborg og Travemünde. Fra 1973 chartredes DROTTNINGEN ud til »Ålandslinjen« og sejlede sammen med dette rederis FREEPORT mellem Stockholm, Helsinki og Leningrad. Oliekrisen i vinteren 1973—74 satte imidlertid en stopper for denne sejlad, og færgen var derefter uden beskæftigelse, når der ses bort fra enkelte ture på Kongeoverfarten til Sassnitz. I efteråret 1974 var DROTTNINGEN erstatningsfærge for TRELLEBORG på Finlandsruten. 1975 chartrede »Silja Line« færgen til trafikken mellem Sverige og Finland, og siden har den bl.a. været anvendt af såvel »Ses-sanlinjen« som »Stena Line« til sejlad mellem Göteborg og Frederikshavn.

Trafikken mellem Malmö og Travemünde blev ved årsskiftet 1971—72 overtaget af »Svenska Rederi AB Öresund. GUSTAV VASA var i december 1971 blevet solgt til PLO, »Polskie Linie Oceaniczne«, i Polen, og den havde fået nyt hjemsted, Szczecin. Alligevel fortsatte den en tid med at trafikere sin gamle rute, fortsat chartret af SRö, indtil den i 1973 omdøbtes til WAWEL og indsattes mellem Ystad og Swinoujście, samme rute, som også KRONPRINS CARL-GUSTAF et par år senere havnede på, omdøbt til WILANOW.

1968 var sandet løbet ud af timeglasset for de to gamle tro tjenere DROTT-

M/F TRELLEBORG før skorstenen fik sort kant. Foto: SJ Bildarkiv/Trelleborgs Museum.

NING VICTORIA og KONUNG GUSTAV V, efter at de havde tjent SJ i næsten tres år. De blev derfor solgt til ophugning og skrottet.

Det blev derfor aktuelt med nyanskaffelser, og det var Deutsche Reichsbahns tur til at indsætte en ny stor passagerfærge. Trafikken var imidlertid steget gevaldigt på såvel jernbane- som lastbilsiden, og for hurtigere at kunne indsætte en færge besluttede DR at træffe aftale med »Stena Line« om overtagelse af en stor trailerfærge, dette rederi havde under bygning. Trailerfærgen, der byggedes på »Trosviks Verksted A/S« i Brevik i Norge, forlængedes og udrustedes med fire jernbanespor på vogndækket. Øverste bildæk fik en port i styrbords side, så den passede til rampen i Trelleborg og styrbords tilslutningsmulighed til bilklappen i Sassnitz. Senere, i 1976, er færgen ombygget med bagbords tilslutningsmulighed til Sassnitz' ombyggede vestre leje.

Nybygningen døbttes STUBBENKAMMER og fik ved leveringen hjemsted i Göteborg og sejlede under svensk flag. Leveringen skete i september 1971. Den fjortende september 1971 overtog DR endelig færgen, efter at den havde udført en tilfredsstillende prøvesejlads. STUBBENKAMMER er et navn, man har hentet fra Rügens kridtklipper. Færgen er 124,7 meter lang, 18,8 meter bred og har en bruttotonnage på 2.047 BRT. Maskinerne yder 5100 HK, og servicefarten er derfor kun 16—17 knob. Den kan derfor kun udføre to dobbeltture i døgnet på Kongeoverfarten. Dog udførte den i en periode i 1972 ni dobbeltture i løbet af

fire døgn, hvilket dog gav en uoverskuelig sejlplan at arbejde med.

STUBBENKAMMERs udseende adskiller sig stærkt fra de øvrige færgers på Trelleborg—Sassnitz Overfarten. Vogndækket med de fire jernbanespor på tilsammen 370 meter er helt lukket, og i agterenden findes en løfteport, der elektrisk hejses op i et stativ. På de øvrige færger er der hydrauliske porte.

STUBBENKAMMERs overbygning er meget lav, og oprindeligt var den også meget kort, således at bildækket, der har plads til 8 lastbiler, stort set var

åbent. I 1973 forlængedes overbygningen, men stadig er bageste del af bildækket åbent. Overbygningen har faciliteter for besætningen og tolv langturschauffører.

Færgen har to skorstene, placeret langt agterude i hver sin side, og de er forbundet med en bro, på hvilken agtermasten er placeret. Skroget er rødmalet under fenderlisten, men var oprindeligt grønmalet.

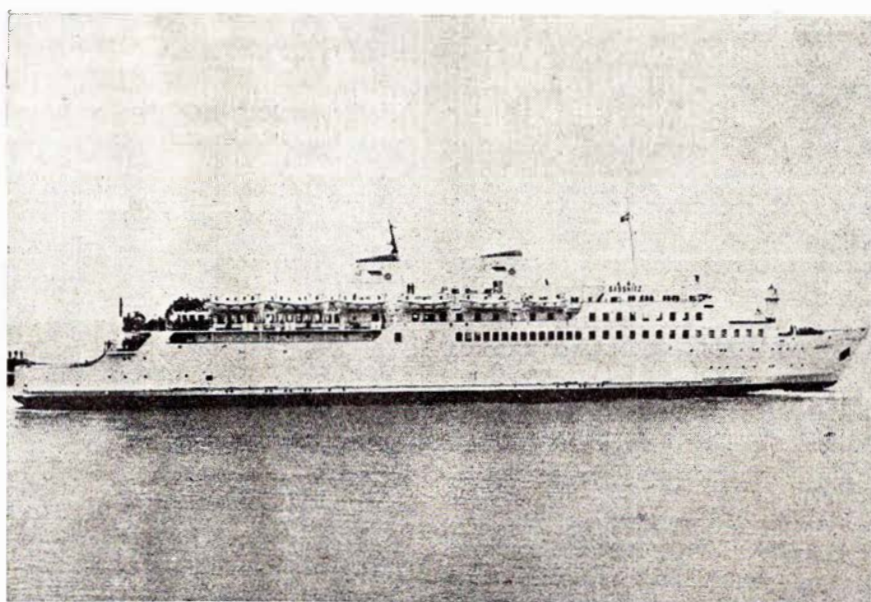
STUBBENKAMMER har ikke noget rør i forenden, ligesom den mangler en kommandobro agter. Den svajer derfor inde i Trelleborgs og Sassnitz' havne.

Allerede i november 1971 udsattes STUBBENKAMMER for maskinhavari og måtte bugseres til Brevik, hvorfra den atter returnerede til overfarten i april 1972.

Gamle STARKE var i de senere år flere gange udsat for maskinskader i form af varmløbne lejer, og den 15. december 1971 blev den for sidste gang taget ud af driften. Den 10. februar 1972 bugseredes færgen til »Persöner« i Ystad (ophugningsværft m.m.). Umiddelbart inden passagen af havneindløbet i Trelleborg afgav den gamle dampfærge tre lange fløjtesignaler. SKÅNE, der lå i det sydlige færgeløje, svarede med tre tilsvarende signaler. STARKE gav endnu et langt signal, og SKÅNE svarede på samme måde. Derefter forsvandt STARKE i disen for allersidste gang. Bugserbåden TRELLEBORG SJ solgtes samtidig.

En epoke var hermed afsluttet. Dampen var en saga blott.

(Fortsættes)

M/F SASSNITZ som ny.

Foto: Trelleborgs Museum.

LANDET RUNDT

GT-RUTEN, der sejler med bilfærger mellem Gedser og Travemünde, har siden rutens start i 1963, for 15 år siden, befordret ca. 8 mio. passagerer, næsten én mio. personbiler, 416.000 lastbiler og 62.000 busser over Østersøen. Rederiet projekterer i øjeblikket en ny storfærge til afløsning for M/F TRAVEMÜNDE. Den nye færge bliver nummer tre med dette navn.

LØSNING STATION skulle, som nævnt i oktobernummeret af JERNBANE-BLADET, omdannes til musikskole, idet en radioforhandler havde lejet bygningen af DSB. Men det ser nu ud til, at planerne ikke kan realiseres, idet Hedested Kommune har kasseret bygningen til formålet. Motiveringen er, at der af og til kører tog lige forbi, og det mener »kommunalrødderne«, der har indhentet udtalelser fra »sagkyndige«, vil bringe forstyrrelser i musikundervisningen. Og det trods radioforhandlerens løfte om gennemgribende lydisolering. Løsning station var altså ikke nogen »løsning« på musikskoleproblemet!!!

IRMA, kendt butikskæde øst for Storebælt, har udsendt en serie tændstikæsker med sporvognsmotiver, tegnet af Bo Bonfils, men efter indhentet bistand fra Sporvejshistorisk Selskabs eksperter. SHS har også ydet bistand ved udførelsen af en serie krus med linienummer-skilte, som IRMA har sendt på markedet. Tidligere udsendte man krus med lineskilte fra de københavnske sporvejslinier 1—6, nu er det linierne 7—12, der er på krusene.

RØMØ—SYLT, succesrig færgeoverfart med to moderne bilfærger, skal sælges som et led i saneringen af den krakkede Lindinger-koncern. Fra tysk side har der været vist interesse, bl.a. fra Tyske Forbundsbaner. Fra dansk side advares mod salg til tysk side, idet det vil betyde, at et antal danske arbejdspladser flyttes til Tyskland. En række Rømøboere har rettet henvendelse til DSB og den danske regering om, at DSB overtager overfarten og derved sikrer dens forbliven på danske hænder.

KIPLEV station skal iflg. Jyllands-Posten genåbnes som holdsted fra sommerkøreplanen 1979. Det er en anmodning fra Sønderjyllands Amtskommune, der skal have bevæget DSB til at tage dette skridt.

GLYNGØRE, tidligere overfartsstation til Nykøbing Mors, har nu mistet muligheden for anløb af museumsfærger M/F MORSØ, idet det gamle færgeleje er taget op.

STENA-LINE påregner den 28. marts at åbne en ny bilfærgerute mellem Frederikshavn og Oslo. Ruten skal besejles af M/F STENA SAGA, som har plads til 275 personbiler eller 32 lastbiler. Færgeren er 140 meter lang.

BRABRAND stationsbygning er i december revet ned.

VIBORG station har indviet nye kioskfaciliteter og »Kvikbar«.

ÅRHUS SPORVEJES reklamepladser på busserne overtages fra den 1. juli af DSBs datterselskab »Trans-Media«. »Trans-Media« har derfor etableret kontor i Århus.

NYE SLUTSIGNALLYGTER efter UIC-bestemmelser er i december taget i brug ved DSB. De nye lygter skulle give et mere tydeligt lys end de gamle, der efterhånden helt tages ud af brug. UIC-lygterne, som DSB anvender, fremstilles af Dansk Signal Industri (DSI).

DE første MV-lokomotiver er nu malet i DSBs nye farver. MV 1144 er set i rød-sort bemaling.

FEGGESUND FÆRGEFART mellem nordspidsen af Mors og Hannæs sejler med underskud. Alligevel agter man at fortsætte sejladsen, idet byrådene i Thisted og på Mors deler underskudsækningen. Ruten besejles med en enkelt færge, M/F HANNÆS.

LÆSØ har færgeforbindelse med Frederikshavn. Men den nuværende færge er for lille. Derfor har man nu udbudt bygningen af en ny færge i licitation, og når dette læses, er det formentlig afgjort, hvor den nye færge skal bygges. Prisen for en ny bilfærge påregnes at ligge omkring 20 mio. kr.

RYOMGÅRD skal have nyt posthus. Derved mister stationen sin postekspektion, som var stationens største aktivitet.

MR 4061—4062, et 31. togpar, skal bygges af Scandia-Randers A/S, for at DSB har af DSB købt en helt tog, nemlig pastogene mellem Vejle og Fredericia. Oprindeligt var det meningen, at togene fra

banen Herning—Vejle over Brande skulle ende i Vejle, men efter beslutningen om opretholdelse af standsningsstederne mellem Vejle og Fredericia er det bestemt, at togene skal gennemføres helt til Fredericia fra K-79.

NENE VALLEY RAILWAY, en engelsk veteranjernbane med stor materielpark, har af DSB købt et helt tog, nemlig passagervognene ABhl 38-21 261, Cll 29-26 477, Cll 29-26 478, Cls 29-27 710, godsvognene Iblps 805 3042 og Skm 425 2159. Vognene afgik i august over Padborg—Vesttyskland—Belgien—Frankrig til Dover.

BROEN, restaurant ved den gamle Lillebæltsbro, rives nu ned som følge af manglende søgning. Restauranten blev opført sammen med broen i 1935 og har siden været et søgt spisested m.m. Men opførelsen af den nye Lillebæltsbro har flyttet bilisterne væk fra hovedvejen, og restaurationen har gennem de sidste år ført en hensygnende tilværelse.

TOGSTEWARDESSERNE skal nu være med til at bekæmpe den tiltagende uro i togene. Derfor har der været afholdt et kursus i denne bekæmpelse. Så hvis der blandt vore læsere skulle være enkelte, der i togene føler trang til at spille med musklerne (det tror vi ikke, der er), så pas på stewardesserne! De er stærkere, end man skulle tro!

DSB FÆRGERESTAURATIONER i Rødby Færge har fået nye moderne kontorlokaler, idet den tidligere restauration på 1. sal i stationsbygningen er indrettet til kontorer. Det tidligere restaurationskøkken er indrettet til mødelokale og kontor for stationslederen. Den tidligere restauration blev for år tilbage nedlagt som følge af for lille søgning.

»FÆRGEKROEN« på M/F NAJADEN på Øresundsoverfarten mellem Helsingør og Helsingborg er overflyttet til M/F KÄRNAN, der har betydelig flere pladser. Årsagen til flytningen er den succes, denne restaurationsform har haft på den korte overfart.

NATURSTIER er tidens løsen, når man skal etablere rekreative områder i naturskønne omgivelser. Nu skal der på den nedlagte Aalborg—Hadsund Bane mellem Vaarst og Visborg anlægges en natursti. Overfredningsnævnet har været på besigtigelsestur, og der forhandles nu med ejerne af det tidligere banestykke.

En lille »solstrålefortælling« fra jernbanens glansperiode

Jeg tror, det var i 1937, at min far var togfører for tog 2345, der holdt i Taulov. Trafikbestyrer Gustav Hansen var med på inspektionsrejse mm., og min lillebror, I. P. Vaarmark, var trafikmedhjælper i Taulov, og tilmed konstitueret stationsforstander, da stationsforstanderen var sygemeldt for en længere periode. Taulov havde foruden stationsforstanderen tre stmopt., hvoraf lillebror var den ene, men altså trafikmedhjælper.

Man ventede på afgang, og Gustav Hansen gik på perronen og underholdt sig med min far, da den fungerende, altså min lillebror, kom ud med det grønne flag. Gustav Hansen sagde da de bevingede ord: »Det må da virkelig fryde et faderhjerter, at ens yngste søn giver afgang til sin fader«.

Nu var den gamle Vaarmark ikke sådan at dupere, så han sagde ganske roligt: »Ja, det er det da, men ude på maskinen, der står min ældste søn, der er remisearbejder i Esbjerg, og for tiden kører som fyrbøder, og henne i Em-vognen, der sidder min svigersøn, pakmester K. Hornbæk!«

Hertil svarede Gustav Hansen smilende: »Så tror jeg nok, at jeg vil kravle op i familieforetagendet!«

Hartvig Vaarmark

Verdens længste jernbanetunnel bygges i Japan

JAPAN, det lille land med verdens vel nok mest veludviklede teknologi, har siden 1964 arbejdet på bygningen af verdens længste jernbanetunnel.

Den hidtil længste jernbanetunnel er Simplontunnelen i Schweiz. Den er 19,7 km lang. Den japanske bliver ikke mindre end ca. 53 km lang, og den skal forbinde den nordjapanske ø Hokkaido med hovedøen Honshu. Det er efter de i øjeblikket foreliggende planer meningen, at den nye tunnel skal tages i brug engang i løbet af 1982.

Bygningen forløber ikke uden problemer. Man har bl. a. haft brud, der har medført oversvømmelser, hvilket har sinket arbejdet. Men med den sædvanlige japanske stædighed er man atter gået i gang og har overvundet vanskelighederne.

I øjeblikket gør man ca. 1,5 km tunnel færdig om året fra begge sider, altså ca. 3 km ialt.

Oprindelig var tunnelen kun projekteret for en smalsporet jernbane med sporvidden 1.067 mm, men senere ændredes projektet til også at omfatte hur-

tigbanesystemet »Shinkansen«, som vi her i bladet tidligere har omtalt. Der indlægges i det oprindelige spor en tredje skinne således at hvert spor — et i hver retning — kan anvendes af såvel smal- som normalsporet jernbanemateriel.

De kan, de japanere!

Vi behøver ikke at sammenligne dette projekt med vort eget Storebæltsprojekt og den hastighed, dette realiseres med?

NYT fra udenlandske baner

FINLAND. Et finsk rangerlokomotiv af typen Vr2 og med nummeret 951 er blevet købt af kommunen i byen Jacobstad med henblik på opstilling som monument over damptiden. Lokomotivet er bygget i Tammerfors i 1930, og det blev solgt for kun 10.000 finske mark til kommunen, men så er kedlen også defekt, således at det næppe kan komme til at køre igen, hvad dog heller ikke er hensigten.

SCHWEIZ. De første lokomotiver af en ny serie, type Am6/6, er leveret til SSB fra Brown Boveri og Henschel i samarbejde. Lokomotiverne, der er forsynet med en dieselmotor og kraftoverføring med trefaset vekselstrøm til en asynkronmotor, bygges foreløbig i seks eksemplarer. De skal i første omgang anvendes som rangerlokomotiver på de største rangerbanegårde, men kan også anvendes som toglokomotiver, bl. a. i tilfælde, hvor den elektriske strøm svigter, og de elektriske lokomotiver derved sættes ud af drift. Maks. hastigheden er 85 km/t, og motorens effekt er ca. 2.500 HK.

SVERIGE har fået ny generaldirektør i stedet for Lars Peterson, der gik af den 1. april 1978. Den nye gdr. hedder Bengt Furbäck og har en fortid som statssekretær i det svenske trafikministerium.

FINLAND ønsker ikke at stå tilbage, når det gælder telefon i togene. VR har forsøgsvis monteret telefon i en restaurantvogn, der er indsat i trafikken mellem den finske hovedstad Helsingfors og byerne Oulu (Uleåborg), Kontiomäki og Joensuu.

Viborg

Smarte piger går i

SHOP ITALIA

St. Sct. Pederstræde 10 . Viborg
tlf. 62 97 36

Alt indenfor moderne damekonfektion
Kig ind og få en tøjsnak

En blomsterhilsen gør altid lykke
– lad den være fra

WELLERs BLOMSTER

Sct. Mathiasgade 22 . Viborg
tlf. 62 10 85

Altid friske blomster – Fikse visitbuketter – Moderne binderi – spændende eksotiske blomsterarrangementer udføres til enhver lejlighed

Vi handler hos

»HOS LASSE«

Nytorv 2 . Viborg . tlf. 62 61 55

Tobak – Vin – Aviser m. m.

Sjovt og anderledes

»RANIS« BUTIK

Sct. Mathiasgade 74 . Viborg
tlf. 62 70 71

Smarte ting i orientalsk tøj
Gaveartikler – Egen import – Kig ind

Blomsterforretningen

»PALÆ«

Mathiasgade 47 . Viborg . tlf. 62 13 48

Alt i årstidens friske blomster – kranser – dekorationer – bære- og kistepyntning – moderne binderi

BLOMSTER-HUSET

laver også

KRANSE – BÅREBUKETTER

BÅREDEKORATIONER

SKIVEVEJ 59 . VIBORG . 62 18 43

Aarhus

Spis noget lækkert – gå i

MACKIES PIZZA

Clemenstov 9 . Århus . tlf. 12 36 61

Prøv vore lækre pizza, amerikansk stil
– stor eller lille – eller vor Beufburger
– spis dem her eller tag dem med hjem
Åben hver dag kl. 10–24

Kom ind og få en køkkensnak
– lad os råde og vejlede Dem
uni-form – beckermann

KØKKEN STUDIO

Thorvaldsensgade 36 . Århus
Telefon 19 82 88

Garderobeskabe – Badeværelsesmøbler

Vore funktionærer handler i

»LONES« BLOMSTER

Sdr. Ringgade 47 – Århus

Alt i friske blomster og planter
Fikse visitbuketter

En skobutik med gang i

THERESE WOLF

Bruunsbro 7 . Århus . (06) 13 58 49

Moderigtigt damefodtøj til
hverdag og fest

Tandlæge

Holger Sandfeldt Sørensen

Ryesgade 12 . Århus . tlf. 12 40 12

Konsultation efter aftale

Tandlæge

FINN MORELL

Rosenkrantzgade 2, 1. sal . Århus

over for rutebilstationen

Tlf. (06) 19 39 11

Konsultation efter aftale

Prima ungt hestekød fra egen slagtning
får De i specialforretningen

Aarhus Hesteslagterforretning

Frederiks Allé 129 . tlf. 12 41 77

Slagter kun én kvalitet – den bedste

Vore funktionærer går i

»PERAVIN« RENSERIET

Jægergårdsgade 55 . Århus
tlf. (06) 13 20 28

1. kl.s kemisk rensning – ingen opgave
er for stor – små reparationer udføres.

På gensyn!

HANNE og HASSEN OUERTANI

VESTERBRO POLERING OG RENGØRING

Rengøring og polering af trapper –
kontor – lager – hovedrengøring
Rensning og rengøring af nybyggeri

Tlf. (06) 25 61 01 – 12 86 96

S. E. RASMUSSEN

GLARMESTER

JOHN SØRENSEN

Randersvej 15 – Århus

Telefon 16 70 81

Venner mødes på

RESTAURANT TERMINUS

Jægergårdsgade 71 . Århus
Telefon 13 54 11

Lad også dette blive Deres fristed
På gensyn! KAJ og TOMMY

Bag den gode smag

FINNS BAGERI

v/ G. Skovfoged

Wærumsgade 11A . Århus . tlf. 12 53 04

Alt indenfor lækkert brød og kager.
Bestillinger på alt slags brød modtages
– altid et godt ugetilbud.

Husk vort udsalg Hammerhusvej 49
Brød – Konfekturer – Chokolade

M. L. MARKED

v/ Max Lund

Nørre Allé 86 . Århus . tlf. 12 32 06

Kolonial – Konserves – Vin –
Spirituosa

NB: Vi er friske med tilbud

Vi handler i

PARFUMERIET INNOXA

Frederiks Allé 141 . Århus . 12 92 25

Toiletartikler – parfumeriet med den
gode service – stort udvalg i de kendte
mærker – kig ind, vi hjælper Dem
gerne med råd og vejledning

Vore damer går i Salon

»KLIP OG KRØL«

Jens Baggesensvej 4 . Århus
Telefon 10 48 90

Stedet for moderne hårpleje og
den perfekte klipning

Bestil venligst tid – lukket onsdag

STOFFERS

Knallert- og Cykel-Service

Haderslevgade 7 . 8000 Århus C.

Telefon (06) 14 31 36

Vi køber OST hos fagmanden

FREDERIKSBJERG OSTEBOERS

Frederiks Allé 110 – Århus
Telefon 12 60 18

Altid vellagrede oste og specialiteter.
Alt til ostebordet

JÆGERGÅRDSDGADES

HÆLE- OG NØGLEBAR

Jægergårdsgade 5 . tlf. 19 79 34

Alle skoreparationer laves, mens De
venter – Graving af dør- og navne-
skilte – Nøgler – Hundetegn laves mens
De venter. – 1. kl.s arbejde udføres til
rigtige priser – 10 pct. rabat til pensio-
nister – På gensyn! JAN REINHOLD

Juridiske konsulenter

Sagførerkontoret i Ryomgård

ADVOKAT ERIK DYNESEN

Tlf. (06) 39 44 00

ADVOKAT
FREDDY DAM

Møderet for Landsret

Viby Centret 20 A . 8260 Viby J.

Kontortid 9-16, torsdag 9-18

Telefon (06) 11 40 00

FRA KLUBBERNE

VETERANBANEN BRYRUP—VRADS har af Lollandsbanen købt Triangelmotorvognen LJ M 2. tidl. Horsens—Odder Jernbane LM 416, bygget af Triangel i 1929. Vognen leveredes oprindeligt til Horsens Vestbaner som HV M 12, 1953 omnummereret til HV LM 117 og 1962 solgt til HOJ.

DJKs Museumsbanen Maribo—Bandholm har allerede haft glæde af sin »Plan 88«, der omtales her i bladet under »Nye bøger«. Banen har fået forhøjet sit årlige tilskud fra Maribo Kommune fra kr. 1.500 til kr. 5.000. Samtidig har Maribo Byråd i sit byrådsmøde opfordret Lollandsbanens øvrige aktionærer, kommunerne Nakskov, Rødby, Sakskøbing og Nykøbing Fl. til at yde et tilsvarende beløb. Hvis denne opfordring følges, vil det betyde en hårdt tiltrængt »indsprøjtning« til gavn for museumsbanens fortsatte virke og — forhåbentlig — til fremme af mulighederne for etablering af en vognhal, så det uerstattelige museumsmateriel kan komme under tag.

Nyt salgskatalog fra SHS

Sporvejshistorisk Selskab har fremstillet et stort 16 siders salgskatalog 1979 med masser af nyheder, bl.a. kan nævnes bog om Linie 11, FDC-kurverter i anledning af Sporvejsmuseets indvielse den 26. maj 1978, 1979-sporvognskalender og masser af farvefotos.

Salgskataloget kan rekvireres gratis ved at sende navn og adresse til:

Sporvejshistorisk Selskab
Medlemssalget
Hvedevej 10
2700 Brønshøj

DØDSFALD

Stfst J. Aamand,
fh Brenderup, 84.

Opt N. P. O. Christensen,
fh Nø, 81.

Earb August Ruge,
fh Hdb, 79.

Stfst G. W. Blixencrone-Møller,
fh Præstø, 78.

Tfktl N. P. Andersen,
fh søfartsvæsn., 76.

Lkf O. T. Bjurner,
fh Gb, 76.

Stfst N. K. Sejersén,
fh Ringe, 74.

Tømrer N. M. Kristensen,
fh Rindsholm, 74.

Stfst E. L. Ravn,
fh Op, 73.

Banefmd Jacob Jensen,
fh Hurup, 70.

Tgr A. J. Madsen,
fh Kh, 68 .

Obanefmd V. Brems,
Gz, 68.

Bmst B. P. Lund,
Sdb, 67.

Tgr H. O. Franch,
Kh, 58.

Tg Niels Hartmann,
DSB Skilte, 47.

Hobro

Bag den gode smag

»LYON CONDITORI«

Jernbanegade 15 . Hobro . (08) 52 15 60

Altid frisk og lækkert brød og kager –
bestillinger på alt slags brød modtages
– Prøv vor lækre fødselsdagskringle.

Med venlig hilsen
Inge og Niels Sloth Vistesén

Køb ost i specialforretningen

OST EN GROS (til private)

Adelgade 14 . Hobro . (08) 52 01 77

Alt i vellagrede oste – prøv vore lækre
hjemmelavede sild

Åben torsdag 10-17.30, fredag 10-20,
lørdag 10-12

Med venlig hilsen Jytte Rasmussen

Spis sundt – spis fisk fra

FISKEHALLEN

Torvet – Hobro – Tlf. (08) 52 08 10

Alt godt fra havet
med alt i friskfanget fisk

Se Alperne fra dampskib!

Yderst populære befordringsmidler blandt feriegæster i Schweiz er dampskibene på alpesøerne Brienzersøen, Genfersøen, Vierwaldstättersøen og Zürichsøen. Om sommeren besejles de fire søer af tilsammen 13 meget smukke og velindrettede dampere, som med store bekostninger er blevet renoveret efter alle kunstens regler, så de nu er noget af det mest moderne indenfor verdensdampskibsfarten. — Men forøvrigt sejler da også på de schweiziske søer et fornemt opbud af motordrevne udflugtsbåde.

Stedet, hvor de strikkeglade mødes

PM-GARN

Jernbanegade 1 – Hobro – tlf. 52 31 41

Garn i variationer – Fikse modeller –
Kom ind og få en strikkesnak

På gensyn!

INGE SIGVARDSEN

Deres blomster vil altid gøre lykke fra

»VALMUEN«

Jernbanegade 51 – Hobro – tlf. 52 02 08

Vi anbefaler os med kistepyntninger –
kranse – bårdekorationer – visitbuketter –
moderne binderi – også stort udvalg i
keramik og grønne planter

Aarhus og omegn

Byens bedste madsted ...

RESTAURANT EUROPA

Europaplads 6 - Århus
Telefon (06) 12 32 15

- hvor venner mødes

Med venlig hilsen
MARTIN

Nyd Deres frokost yderst på molen
med Århus skønneste udsigt

AARHUS YACHTKLUB

Lystbådehavnen . Tlf. (06) 13 30 26
Ta' selv bord hver dag kl. 12-15
Selskaber modtages gerne (indtil 50
kuverter) - Lukket hver torsdag

Bag den gode smag

RISVANGENS BAGERI

v/ bagermester Poul Kristiansen
Risvangsallé 9 . Århus . tlf. 16 93 37

Alt i lækkert brød og kager
Prøv vor lækre fødselsdagskringle
Bestillinger på alt slags brød modtages

Hvor venner mødes

HØJBJERG BODEGA

Rosenvangsallé 258 . Højbjerg
Telefon 27 37 90

Stedet, hvor man kommer igen!
PÅ GENSYN! HØJBJERG BODEGA

Bag den gode smag

HASLE BAGERI

Viborgvej 139 . Hasle . Tlf. 15 60 62

Altid lækkert brød og kager
Prøv vor lækre fødselsdagskringle
Bestillinger på alt slags brød modt.

Kom ind og hyg Dem i

»GRØFTEN BODEGA«

Grøfthøjcentret . Viby J . tlf. 28 10 95

Lad også dette blive Deres fristed -
kom ind og slap a' - vi hygger om Dem.

Med venlig hilsen og på gensyn!
Stedet hvor man kommer igen

Din dame- og herrefrisør på Langenæs

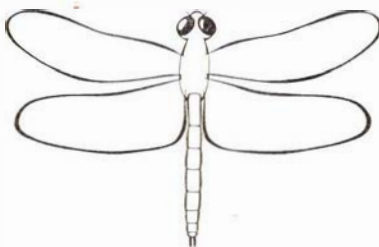
DAME OG HERREFRISØR

Inge Marie

Tøndergade 96 . Århus . (06) 14 06 49

Stedet for den moderne hårpleje for de
kræse - hurtig og venlig betjening

På gensyn hos INGE MARIE

Byens gode madsted hedder

»GULDSMEDEN

Guldsmedegade 32 - Århus
Telefon (06) 13 08 69

Vi hygger om Dem - Lad os afholde
Deres selskaber - Husk efter teatertid
modtager vi også gerne selskaber.
Ring venligst og bestil - og maden er
klar. - Åben hver dag fra kl. 12,
søndag fra kl. 16. - På gensyn i
Restaurant GULDSMEDEN I

Lad os tage besværet

Trøjborg Smørrebrød

»MADKASSEN«

Tordenskjoldsgade 9 . Århus
Tlf. 10 69 90

Alt i madpakker - smørrebrød og
anretninger - til hverdag og fest
Madkassens smørrebrød er bedst

Vi handler i

»PARK KIOSKEN«

Ormslevvej 23 . Viby J . tlf. 14 07 62

Alt i dag- og ugeblade - skrivartikler -
tobaksvarer - konfekturer

Med venlig hilsen

BIRTHE og AAGE STEINICHE
Tipsforhandler

Hele familiens frisør, herre og dame

SALON »JEANETTE«

Holme Møllevej 15 - Viby J.
Telefon 14 92 88

Stedet for moderne hårpleje - Stor par-
keringsplads - Salonen er lukket hver
mandag. - De behøver ikke at bestille
tid til herre-afdelingen.

På gensyn: BJARNE VESTER

Vore funktionærer handler i

FINN'S BAGERI

Ormslevvej 23 . Viby J . Tlf. 14 18 78

Alt i lækkert brød og kager
Mælk - Fløde - Smør - Konfekturer -
Chokolade - Prøv vor lækre dessert-its
Altid friske ugentlige tilbud
Hilsen VIVI og HENNING ESPENSEN

1. kl.s kvalitetsarbejde udføres på

JANS AUTOREPARATION

Carit Etlarsvej 4 . Åbyhøj . tlf. 15 31 18

Reparationer af alle mærker

Autoopretning - Rustskader

Vi er hurtige og samvittighedsfulde.

Spar penge - tank selv - kør ind til

UNO-X SERVICE STATION

Holme Møllevej 47 . Viby J.
Tlf. 14 77 67

Bilistbutik - dagligvare-kiosk - dæk-
service - afbalancering - højtryksren-
ser til motorvask (for gør det selv
folk) - bestil venligst tid - på gensyn
Mona og Arne Abrahamsen

Sports- og motionscykler

Chr. X's vej 256 . Tranbjerg

Tlf. (06) 29 32 33

Spec.: Afd. med sports- og motionstøj
Moderne reparationsværksted

HUSK: Cykler til hele familien finder
De hos os

MØDESTED

FORENINGER klubber m. v., som ønsker møder, udflugter o. lign. arrangementer omtalt under rubrikken »Mødested«, bedes inden den 20. i måneden forud for udsendelsen af det blad, arrangementet ønskes omtalt i, underrette redaktionen.

Torsdag den 25. januar kl. 19.30

SPORVEJSHISTORISK SELSKAB afholder medlemsmøde i Frederiksberg Kommunebiblioteks Foredragssal, Solbjergvej 23 ved Frederiksberg station. Det er mødet, hvor man ser tilbage på 1978, og dertil er sammensat en billedkavalkade over begivenheder indenfor den fælles hobby i 1978.

Torsdag den 25. januar kl. 19.30

SPORVEJSHISTORISK SELSKAB afholder møde i Hovedbiblioteket i Mølleparken i Århus. Tag lysbilleder med, der vil være såvel lysbilledapparat som filmgengiver til rådighed.

Onsdag den 14. februar kl. 19.30

DJK afholder møde i »Englesalen«, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183B, København Ø. Foredrag og lysbilleder om jernbanerne i Skåne v/ Yngve Holmgren.

Lørdag den 17. februar kl. 19.30

DJK, MIDTJYSK AFDELING, afholder medlemsmøde på Højskolehotellet, Middelegade 6, Randers.

Tirsdag den 20. februar kl. 19.30

SHS afholder medlemsmøde i Frederiksberg Kommunebibliotekets Foredragssal, Solbjergvej 23, København F.

Onsdag den 21. februar kl. 19.30

ØSTJÆLLANDSKE JERNBANEKLUB afholder medlemsmøde. Mødestedet er denne gang flyttet til Kantinen hos Sparekassen SDS, Torvet, Køge, og der er indgang fra Kirkestræde.

Onsdag den 7. marts kl. 19.30

ØSJK afholder medlemsmøde på Køge Bibliotek, Køge.

Fredag den 9. marts kl. 19.30

DJK, MIDTJYSK AFDELING, afholder medlemsmøde i Aarhus Oliefabriks mødelokale, H. N. Clausensgade 11, Århus.

BOGHJØRNET

VESTSJÆLLANDSKE JERNBANER

Af Niels Jensen
104 sider, illustreret, heftet
Udgivet af J Fr. Clausens Forlag,
København
Pris kr. 46,50

I serien »Clausens jernbanebibliotek« er vi nu nået til niende bind, og denne gang er det de vestsjællandske jernbaner, den flittige forfatter har kastet sig over. Alle banerne, såvel nulevende som nedlagte, ja, selv roebanerne og de baner, der aldrig nåede længere end til projektstadiet, er udførligt beskrevet. Og som det er sædvane, har forfatteren udvalgt en serie fotos fra banernes hverdag, så man fornemmer det særlige miljø, der er omkring en jernbane.

DANSKE JERNBANEFÆRGER

Af Niels Jensen
96 sider, rigt illustreret, heftet
Udgivet af J Fr. Clausens Forlag,
København
Pris kr. 43,50

Endnu et bind er føjet til jernbanebiblioteket, men denne gang er det ikke jernbaner, der er i focus. Det er de jernbanefærger, der gør det muligt at drive jernbane i det danske ørige. Når vi ikke alle steder har eller har haft broer til at forbinde landsdelene, så er den næstbedste løsning færgetransport, noget Danmark har været pioner indenfor.

For første gang findes her en samlet oversigt over samtlige danske jernbanefærger, lige fra gamle S/S LILLEBÆLT, bygget til den første jernbaneoverfart mellem Strib og Fredericia, og op til motorfærgeren HOLGER DANSKE på HH-overfarten. Alle færger er illustreret med foto, og pådsigt nok er de bedste fotos i bogen dem af de ældste færger. De få private jernbanefærger, vi har haft i riget, er også med, og desuden er DSBs flåde af bilfærger medtaget.

Hver færge er omtalt med angivelse af de tekniske data. Desuden findes en kort beskrivelse af færgernes levnedsforløb. Kun kunne man ønske sig et

KLOCH's

Begravelsesforretning

Alt vedr. begravelse og ligbrænding ordnes over hele landet

J. H. Bechmann – Møllegade 2 . Skive
tlf. (07) 52 01 50 – Stoholm 54 10 27

Vi ordner også for
Dansk Ligbrændingsforening

Skive

EKSPORTCAFEEN

Brårupgade 6 . Skive . (07) 52 46 39

Her er kolde drinks – eller et godt stykke mad.

Kom ind og få en pot billard

Hvor venner mødes

»KRAKKET«

Kælder bodega . Frederiksgade 8

Skive . tlf. (07) 52 08 20

Lad også det blive Deres fristed – vi hygger om Dem. – Åben 10-02

Med venlig hilsen Inger og Jan Krak

Hvor venner mødes

RESTAURANT »WESTEND«

Vestergade 7 . Skive . (07) 52 31 76

Her er hygge og stemning – lad også Westend blive Deres fristed.

Med venlig hilsen ANNE JACOBSEN

Tandlæge

ROBERT KRISTENSEN

Nørregade 42 . Skive

Tlf. (07) 52 01 02

Konsultation efter aftale

»SØRENS« AUTOVÆRKSTED

Voldgade 12 . Skive . (07) 52 66 21

1. kl.s reparationer udføres på alle bilmærker – hurtigt og samvittighedsfuldt

Deres ting er i sikre hænder hos

SKIVE BUDCENTRAL

Brårupvej 55 . Skive

tlf. dag 52 43 00 . aften 52 51 19

De ringer – vi henter og bringer

foto af flere af færgerne både før og efter ombygning, idet enkelte, bl.a. Øresundsfærgerne på HH-overfarten, har gennemgået så gennemgribende ombygninger, at der ofte har været tale om bygning af nye færger med anvendelse af dele fra de ældre.

»Danske Jernbanefærger« afhjælper et »hul« i den danske færgelitteratur.

—tl—

LOKOMOTIVKJØRSEL, EN PRAKTISK HAANDBOG FOR LOKOMOTIVFØRERE

Af Michael Reynolds.

Oversat af H. A. Rambusch.

194 sider, heftet

Genoptryk ved »Støtteforeningen Danske Dampvenner, Esrumvej 47, 3000 Helsingør. Postgiro 8 29 47 63.

Pris kr. 46,00 + porto kr. 4,00, ialt kr. 50,00.

Maskinbestyrer H. A. Rambusch oversatte i 1878 denne »Lokomotivførens Bibel« til dansk. Som det fremgår af bogens forord, var på daværende tidspunkt personalet på maskinerne ikke uddannede »udi teorien«, men havde kun den smule praktisk erfaring, som årene gav det. Hvorfor de enkelte dele på et lokomotiv virkede, som de gjorde, det vidste personalet minimalt om.

Den engelske forfatters bog skulle søge at råde bod på uvidenheden, og Rambusch syntes så godt om den, at han oversatte den til dansk. Den blev derved den første lærebog i den ædle kunst at fyre og køre et damplokomotiv, og det er spændende læsning at genopleve alle de problemer, der dengang var forbundet med at få de gamle og primitive dampheste til at »makke ret«.

For den lokomotivinteresserede som den historisk interesserede er der mange sjove ting at hente, idet bogen samtidig er en skildring af fortidens jernbanedrift.

Genoptrykket er udført på gulnet papir, og det er heftet som oprindelig med den originale forside i stift karton.

TEGNINGSARKIVET — KATALOG

Udsendt af »Jernbanehistorisk Selskab«, Tegningsarkivet, Nørrebro station, 2200 København N.

Format A 4, 16 sider.

Kan erhverves ved indsendelse af kr. 1,10 i frimærker til ovenstående adresse.

Jernbanehistorisk Selskab har en meget stor samling originaltegninger, der er samlet i selskabets tegningsarkiv. Formålet med dette er at delagtiggøre

alle interesserede i disse tegninger, og derfor sælges de »ud af huset« for meget rimelige priser. Kataloget giver en overskuelig oversigt over beholdningen pr. november 1978. Siden der sidst — i 1972 — udsendtes katalog, er der tilkommet 34 nye tegninger, således at der i dag disponeres over mere end 700 tegningsnumre.

—tl—

DEUTSCHE EISENBAHNEN IM BILD 1976

Af Frank Stenvall, Günter Barths og Axel Priebes

114 sider, rigt illustreret, indbundet

Udgivet af Frank Stenvalls Forlag, Malmgatan 3, S-211 32 Malmö, Sverige
Pris d.kr. 70,00

For år tilbage udsendte forlaget »Deutsche Eisenbahnen im Bild 1971—72«. Denne bog skulle efterfølges af tilsvarende hvert år, men tidsmæssige årsager er skyld i, at det først nu er lykkedes at få en ny udgave på gaden. Og det er altså året 1976, der her er beskrevet i billeder.

Bogen fortæller i billedform, hvad der er foregået ved såvel øst- som vesttyske jernbaner i 1976, og hvert foto er ledsaget af en beskrivende tekst, der netop fortæller nok, men heller ikke mere. Teksten er tysksproget, men for den ikke tyskkyndige er det alligevel en fornøjelse at studere bogen, thi de mange interessante billeder fortæller mere end mange ord.

Det kan tilføjes, at årgang 1977 allerede er under udarbejdelse.

SVENSKA JÄRNVÄGS-ALMANACKAN 1979

Kalender. 13 sider med farve- og sort-hvide fotos. Format 30x30 cm.

Udgivet af Svenska Järnvägsklubben, Beställningen, v/ Bertil Lundborg, Box 10236, S-434 01 Kungälv, Sverige. Postgiro Stockholm 60 65 77-5. Pris for SJK-medlemmer sv.kr. 15,00, for ikke-medlemmer sv.kr. 20,00.

Denne kalender viser forskellige miljøbilleder fra svenske jernbaner, afpasset efter den måned, billedet er anvendt som illustration til. Der er et stort sort-hvidt billede for hver måned, og forsiden af kalenderen er prydet af et natbillede fra den svenske »Inlandsbane« med en skinnebus i vinterligt stationsmiljø.

Kalenderen passer til jernbaneentusiastens væg og vil være til pynt for denne.

—tl—

Humørspalten

— Jeg fandt en tier stukket ind i den her bog, sagde kunden til bibliotekaren. — Har De flere værker af samme forfatter?

★

Dommeren til vidnet: — Hvor langt borte stod De, da sammenstødet skete? — 7 meter og 41 centimeter.

— Det var temmelig præcist — målte De det?

— Ja..

— Hvorfor gjorde De det?

— Jeg regnede med, at der nok ville være et eller andet fæhoved, som spurgte om det..

★

— Du ser ked ud af det!

— Ja, jeg ærgrer mig. Forleden var jeg i biografen med min kone og kom til at sidde ved siden af jordens dejligste pige!

— Du skulle snakke. Forleden var jeg i biografen med verdens dejligste pige og kom til at sidde ved siden af min kone.

★

Den ældre dame gav et gisp fra sig, da en skummel skikkelse pludselig dukkede frem fra en port i den mørke gade.

— Giv mig 10 kroner, sagde manden, — eller jeg bliver nødt til at gøre noget, som jeg hader!

Damen fattede sig hurtigt: — De skulle skamme Dem, unge mand, at gå omkring og forskrække folk. Se hellere at få noget arbejde.

— Det er netop det jeg hader, sukkede han og gik tilbage i mørket.

★

— Nå, lille Conrad! Hvad hedder så indvånerne i Norge?

— Nordmænd.

— Det var ret, min dreng. Og dem i Bøhmen?

— Bøhmænd!

★

Hørt i kantinen: — Selvglad og selvglad! Det er da bedre at rose sig selv end at kritisere andre!

★

Aarhus og omegn

»CORNER« CAFETERIA

Hj. af Langelandsgade/Kaserneboulevarden . Århus . tlf. 12 20 70

Hver dag en veltillavet middag ægte sesamburger-frikadelle sandwich – det er os med de store kyllinger – gølpølser – eventyr-is – vi har gammeldags hjemmelavede isvafler

JØRGEN H. PORTRÆT

(tidl. Hammerschmidt Portræt)

Rådhuspladsen 3 - 8000 Århus C.
TLF. 06-120922

Stedet for moderne hårpleje
SALON »SOLVEIG«

Louisevej 17 - Brabrand
tlf. 26 17 03-25 37 03

Lad os give Dem en moderne klipning
Spec.: vanskeligt hår
Lukket mandag

På gensyn! SALON SOLVEIG

Tag noget lækkert med hjem – eller spis det her....

DEN RØDE LYGTE

Frederiksallé 59 . Århus . tlf. 13 05 06

Alt i lækkert grill – smørrebrød – frikadeller, som vor mor lavede dem
Det er os med de store kyllinger

Hurtig og venlig betjening

RIISSKOV KLOAK-SERVICE

v/ Peder Gissel

Døgn- og weekendaftag – Tlf. 17 68 92

**Slamsuger – Roterende knive
Rensning af faldstammer**

Renser alle ledninger hurtigt og effektivt. – Ring straks til fagmanden.

Et besøg værd

Marstrandsborg Grill Bowleren

Thorvaldsensgade 1 – Århus

Prøv vore lækre grill-kyllinger

Pølser – Bøfsandwich – hjemmelavet forårsruller. – Tag maden med hjem – eller vi bringer gerne.

Åben hver dag fra kl. 11–21.

Telefon 12 70 47

Venlig hilsen – Betty og Kan-Wing

Stedet for moderne hårpleje ...

Saralystparkens dame- og herresalon

Salon »FYNNE«

Saralystparken 5 – Højbjerg

Tlf. 27 55 75

Spec.: Moderne klippeteknik – moderne frisuren til Dem. – Lukket hver onsdag.

Kør ind til

B P SERVICE

Viborgvej 200 . Århus . Tlf. 15 51 04

Benzin – Olie – Smøring
Husk vor bilistbutik

Hurtig og venlig betjening
Alt i autoreparation og opretning

Hørning

Et besøg værd – Motel og Modecenter

»MIRANDA«

den tidl. dekoratørskole v/A 10
Hørning — tlf. (06) 92 24 00

Besøg vor pub – –altid frisklavet kaffe m/ hjemmebak eller en drink – moderne motel – rutebil til døren hver halve time – på gensyn!

design

GARDINER

Butikstorvet 13 – Hørning

Tlf. (06) 92 20 22

Venlig hilsen
VIBEKE og ERIK HOLDT

Odder

ARNDTS

URE OG SPECIALOPTIK

Holsteinsgade 7 . Odder

Tlf. 06-54 23 13

Spar penge – sy selv – og stoffet har

»CHRISTA«

Rosengade 55 – Odder – Tlf. 54 00 03

Alt i moderne stoffer i dejlige kvaliteter – til alle formål.

Tråd og sytilbehør. – På gensyn hos
CHRISTA

Alt godt fra havet får De i

KAJ's FISKEHANDEL

Østergade 10 – Odder – Tlf. 54 30 65

Forretningens åbningstider:

Mandag kl. 10–17,30 – tirsdag, onsdag,
torsdag, fredag kl. 15–17,30.

Daglige landture – lev sundt – SPIS
FISK – og så er det friske varer.

Masser af lækkerier får De hos

GRILL »3197«

Rosengade 13 – Odder

Tlf. (06) 54 31 97

Grill bøffer – pølser – bøfsandwich – og meget andet godt. – Husk vore
LÆKRE KYLLINGER.

På gensyn – NIELS

Lisbjerg

Detail gartneri

TOVES BLOMSTER

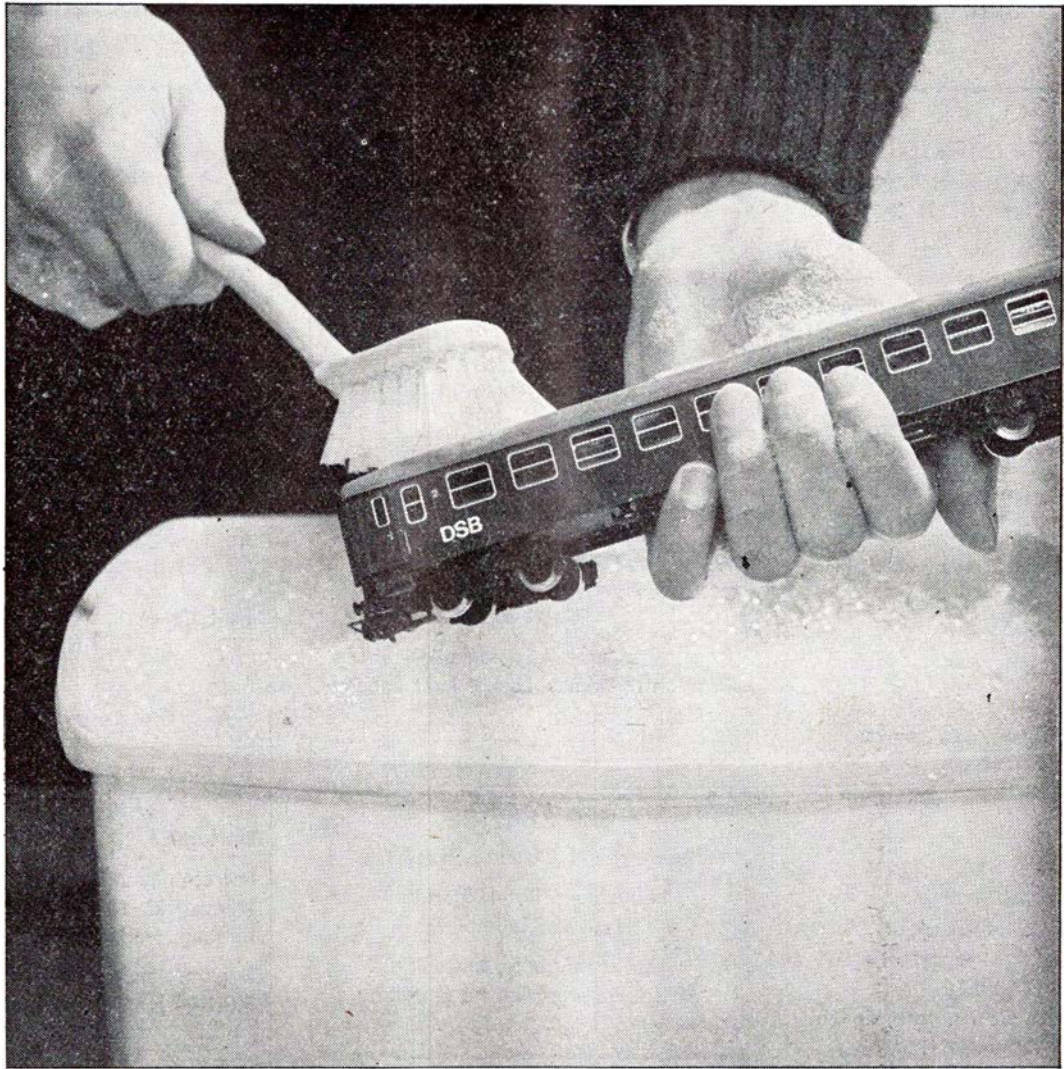
mellem Lisbjerg og Trige

Randersvej 458 – Telefon 06) 23 13 05

Alt i blomster – potteplanter – alt til haven og altanen.

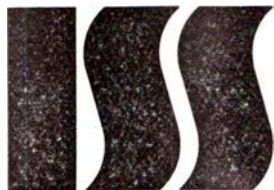
Kranse – buketter – bordpyntning m.m.
NB. Bestilling på kranse modtages.

Åben hver dag fra kl. 9–17,30 –
søndag fra kl. 9–12.

Vand og sæbe skal der til...

og støvsugere, børster, specialredskaber m.m.
Men fremfor alt friske folk, som sætter en ære i at
aflevere rene og pæne vogne til DSB
og deres kunder.

Det Danske
Rengørings
Selskab